

Stev. 21

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1908, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 27. Maja 1910

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto IX

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Iz Sarajeva, glavnega mesta anektirane Bosne, se javlja, da je bila pri volitvah za delžni zbor stranka nadškofa Stadlerja poražena. Največ je bilo izvoljenih srbskih zastopnikov in Srbi imajo odločilni glas v delžnem zboru.

Občino Viče (Weiz) v rabski dolini na Štajerskem je zadela velika vremenska nesreča. Dalj časa trajajoče neurje je povzročilo poplavo, ki je napravila povsodi veliko škodo.

Pri tem je izgubilo tudi mnogo ljudi življenje. Delavsko barako pri viški elektrarni je odnesla voda in devetnajst slovenskih delavcev je utonilo. Škode je več milijonov kron.

Da pride grof Zeppelin, ki si prilagaja izum nekega hrvaškega mehanika, s zrakoplovom na Dunaj, je sedaj definitivno sklenjeno. Dan prihoda je določen na 6. in 8. junija. Če ne bo dež, bo veter prekrizal računov.

Znani ogrski geolog, dr. Emil Monzonyi, ki se je pečal tudi dalj časa z raziskovanjem srednjeameriških mest, naznanja, da je po daljšem preiskovanju zadovoljil prepričanje, da ležijo na dnu karibškega jezera hiše, ulice, evtoča mesta. Velikanska katastrofa, je v davnih časih tamkaj uničila evtoče življenje, mogoče celo kulturo.

RUSIJA.

Iz Kieva v Rusiji so začeli izganjati čifute, ki so se tam nepostavno naselili. V mnogih slučajih dovolijo izgnanim židom nekoliko odloga, da uravnajo svoje premoženjske zadeve. Pod nobeno okolnostjo pa ne sme kak čifut, katerega so izgnali, ostati po 14. juniju v Kijevu.

V izjemnih slučajih se tuptam kakemu židu dovoli na podlagi posebnega dovoljenja, da se nastani v kakem letovišču izven mesta Kiev.

Povelje se je izdalo vsled tozadevnih debat v ruski dumi. Skrajša je bil izgon določen na 28. aprila t. l. Pozneje pa je odredil ministrski predsednik Stolipin, da se z izgonom še nekaj časa čaka, da zamorejo čifuti dokazati pravico do stanovanj, kakor so se pritožili.

Izgonsko povelje in nadaljšanje roka pa ne velja samo za Kiev, ampak vsa mesta in vasi v Rusiji. Izvolili so se posebni odseki, ki pregledujejo poimeniku izgnancev, da se tudi zares odstranijo.

Do sedaj je kievski odsel preiskal 1000 izgonških povelj, in pronašel, da so ta povelja v 850 slučajih upravičena. Tako se lo-gaja tudi drugod.

Iz Tascenta, ruske osrednje Azije, so izgnali štirideset židovskih rodbin, dasiravno so izgnanci za-trjevali, da so opravičeni tamkaj bi-vati. Ker le niso hoteli "mufati", jih je policija s silo izgnala.

ITALIJA.

V Benedkahu so bili obsojeni zloglasna grofica Tarnowska ter njena sokrivca, bivši moskavski odvetnik Prilukov in dr. Naumov, radi umora grofa Kamarovskija, na osem, deset in tri leta ječe. Po svojih zagovornikih so vsi trije vložili predlog za razpis nove ob-ravnave. Sklenjujejo se na prav-dorek porotnikov, ker ni bil eno-glasen.

Rim, Italija, 23. maja. Iz Egipta prihaja poročilo o novem mu-čeniku, ki je izgubil življenje v službi znanosti: v Djedah je umrl italijanski zdravnik dr. Ce-zare Zangello, ravnatelj Abu-sad-se bolnice ob Rudečem morju. Postal je žrtev bubon kuge. Pri raztelevsemju na kugi obolelih miši in pri pridobivanju bacilov se je nalezil strašne bolezni, proti kateri se je bojeval in vsled kate-re je zapustil svojo domovino. To je sedaj tretja žrtev, katero obža-ljuje znanost pri preiskovanju kuge.

FRANCIJA.

Zasliševanje bivše nune Candi-de, katere finančni polom je, v zvezi s dobrodelnimi ustanovami, zakrivil samomor glavnega tajnika dr. Leon Petit a. dobrodelnega zavoda "Queure Ormessou", se je sedaj pred preiskovalnemu sod-niku končalo. Ona je zatrjevala svojo nedolžnost, ne da bi mogla naznaniti, na kak način so prišle v nered njene knjige.

Knjige romarskega zavoda, ka-tere je vodila sestra Candide, iz-kazujejo dohodek okroglo \$3.-000,000 in skupen primanjkljaj po \$800,000. Mnogo odličnih oseb je dalo denar v dobre namene, a ta denar je tekom let pod oskrbo-vanjem pobožne sestre Candide neznano kam izginil. Ponevere obtožena nuna je bila preje pred-nica pobožnega reda sv. Ane. — Drugo poročilo poroča, da je bila nuna velika prijateljica diaman-tov, za katere je izdala ogromne svote.

NEMČIJA.

IV Nemčiji je zopet nastal spor radi pruske voline predloge. Ne-posredni vzrok temu je podalo od-ustave predpisano glasovanje v pruski gosposki zbornici. Predlo-ga je bila sprejeta brez izpremem-be, v isti obliki, kakor je bila sprejeta dne 27. aprila pri prvem glasovanju, z 127 proti 82 gla-sovi. V petek se bo o tem na-dalje razpravljalo v državnem zboru. Izid boja med državnim zborom in gosposko zbornico je sedaj še popolnoma negotov, to tem bolj, kar nacionalni liberali-eti se niso izjavili, kako stališče bodo zavzeli. Dobropoučena "Köl-nische Zeitung" naznanja, da bi storili nacionalni liberali veliko programsko in taktično napako, če bi ne oporekali predlogu gos-poske zbornice.

— Z gotovostjo računajo v Nemčiji, da se bo de v kratkem poravnal stavbinsko-obrtni spor. Tudi delodajalci so sedaj pritrdi-li predlogu državnega urada za notranje zadeve, da ta posreduje v sporu, potem, ko so se stavbin-ski delavci takoj s predlogom za-dovoljili. Mirovne obravnave se bodo v najkrajšem času pričele in vodile s kolikor možno naglico.

ANGLEŠKA.

V Londonu je vzbudila veliko senzacijo vest, da je pred krat-kim umrl angleški kralj Edward VII. zapustil ilegitalnega sina. Nek znan publicist namreč zatr-juje, da razmerje umrlega kralja Edwarda z eno njegovih zadnjih prijateljic, lepo gospo George Keppel, ni bilo tako platonično, kakor se zatrjuje in kakor se je zbog kraljeve postarnosti splošno sodilo. Kralja je baje ta njegova prijateljica, ki si ga je znala o-hraniti do njegove smrti, pred več leti obdarovala s sinom. O-mnenji publicist pravi, da je nje-govo poročilo resnično, in vpraš-juje, če bo de novi kralj Juri V. priznal svojega meščanskega po-lubrata.

ŠPANSKO.

Dne 23. t. m. je eksplodirala v glavnem mestu Španske, v Madri-du, bomba, in policija je sedaj prišla do prepričanja, da je bila namenjena kralju Alfonzu.

Bomba je bila vržena proti spo-meniku, ki je bil postavljen v spomin žrtvam, ki so padle povod-om atentata na kralja na njegov poročni dan (31. maja 1906.) O-blastni je pa so mnenja, da je bila bomba namenjena kralju, ko pri-de na kolodvor pri povratku iz Londona. Ukrenilo se je vse po-trebno, da se kralj ne pripelje z železnico, ampak avtomobilom v mesto.

Metalea bombe je njegovo last-no orožje usmrtilo. Izkazalo se je, da je bil rodom Južnoameri-čan. Njegova bomba je bila rav-notako narejena, kakor ona, ka-tero je Manuel Morales pred štiri-mi leti uporabil.

Ko se je mudil španski kralj v Londonu, pri pogrebu angleškega kralja, je porodila španska kraljica Viktorija Evgenija mrt-vega sina. Otrok je prišel prezgo-daj na svet in pričakovali so po-rod šele koncem drugega meseca.

Delo in štrajk.

Prvi zakon, izdelan v prid delavstva.

V državi Massachusetts je po-stavodajnica sprejela "Morrilov ali socialistični predlog", v ka-terem državni zastopnik Charles H. Morrill iz Haverhilla, ki je bil izvoljen na socialističnem tiketu, predlaga, da mora vsaka tvrdka, pri kateri je štrajk ali kako dru-go delavsko sporno vprašanje, v svojih oglaših za delavce omeniti, da je tam štrajk ali karsibodi.

Ta postava, katero je dne 25. maja podpisal governor in ki stopi v pravno moč v teku 30 dni se glasi:

"Odstavek 1. Če kateri deloda-jalec, tekom štrajka med svojimi vslužbenici, ali v teku delavskega izključenja ali kakega drugega delavskega spora med svojimi vslužbenici, javno oglašja v časni-kih, ali s plakati ali na katerikoli način, sam ali potom svojih po-sredovalcev nabira zanj ljudi, da vzamejo mesta štrajkarjev, mora jasno in razločno omeniti v takih oglaših in tudi pri nabiranju, da je tam štrajk ali kak drugi de-lavski nered.

"Odst. 2. Če se katere oseba, firma, družba ali korporacija pre-greši zoper katerokoli odredbo tega zakona, se jo naj kaznuje s globo \$100,00 za vsak prestopok."

To je prvi zakon, ki je bil sklo-van v prid delavstva in želeli je, da bi istega sprejele tudi ostale postavodajnice.

Na podlagi tega zakona bo mo-glo de delavcem soditi, kedar vidi-jo oglase za delo, je-li tam štrajk ali ne. Unionisti so veseli, da je Morrillov predlog postal postava in to tem več, ker Morrill je so-cijalist in se ni mislilo, da bi ka-pitalistična postavodaja odobrila njegov predlog.

Premogariji v Michiganu.

Po 50 dnevnih počitnicah je 3300 premogarijev zopet začelo s delom. S prvim aprilom so povsod prenehali z delom zaradi nekega nesporazuma glede plačilne lestvi-ce. Sedaj so se sporazumeli in premogariji bodo delali po 8 ur na dan, dobili unijsko plačo, vendar pa ostane v veljavi "closed shop" pravilo.

Rešilne postaje.

Premogarski odbor v Washing-ton, D. C. obstoječ iz T. J. Richar-d iz Pennsylvania, T. G. Harper iz Illinois in W. W. White iz Iowa silijo kongres, da dovoli, da se devet proizkuševalnih in rešilnih postaj ustanovi po raznih premogarskih krajih.

Okoli 400,000 članov U. M. W. of A. podpira premogarski odbor pri tej prošnji.

Kaj bo kongres storil se še ne ve.

IŠČEM Janeza Habjan. Pred sedmimi meseci je bil nekje na Primeru, Colo. Če kdo ve za nje-gov naslov naj mi ga pošlje ali pa se naj sam zglosi.

Jos. Ropotar,
Box 133
Baltic Mine, Mich.

PROŠNJA.

Kakor znano, je v Irwin premogovem polju Westmoreland Co., štrajk, pri katerem je prizadetih tudi veliko naših rojakov. Štrajkamo že od prvega aprila nadalje in zahtevamo priznanje unije in večjo plačo. Vsled dolgotrajnega štrajka trpijo naši ro-jaki veliko pomanjkanje, in mnogi je med njimi takih, ki nimajo niti trohice kruha, da bi preživeli svoje družine. Znano je tudi, da so jih že poprej premogove družbe oziroma njih bossi izmoga-vali in izčrpali do zadnjega centa v družinskih prodajalnah z ved-nim podraževanjem živil. Poleg tega je bila tudi plača tako nizka, da ni bilo mogoče si kaj prihraniti za služaj štrajka. Zraven te-ga se je postopalo z delavci kakor s pravimi sužnji, ki so se mo-rali uklanjati raznim bossom za vsakdanji kruh.

Da se te sramotne razmere odpravi in doseže večja plača, so premogariji zaštrajkali. Slovenci-štrajkarji se nahajajo sedaj v ve-liki bedi in vsled tega se obrača odbor društva št. 2 v Claridge, Pa., do vseh bratskih društev S. S. P. Z. z mlo prošnjo, da re-šeno in glad trpečim rojakom prisikajo na pomoč, da se bodo mogli še nadalje boriti za svoj obstanek in svoje pravice. Vsak-tudi najmanjši dar, se hvaležno sprejme. Ako Vras zadene enaka osoda, Vam bodemo tudi mi pomagali. Toraj dragi bratje, poma-gajte! Za odbor društva št. 2 v Claridge, Pa.:

John Mlakar, predsednik,
John Batich, tajnik,
Lovrenc Sturm, glavnjaknik.

N. B. Prispevki naj se blagovolijo pošiljati uredništvu "Glas Svobode", ki bo de v listu objavilo darovalce in prispevke. 2x

Konj v pokoj.

Komisija Lincoln parka v Chi-cago je te dneve dala zvestega "Porterja" v pokoj. Še celo več. Zvesta žival bo od sedaj naprej dobro preskrbljena s senom, ov-som in dobrim hlevom, ne da bi rabila kaj delati. Ta konj je slu-žil mestu 16 let zvesto in vdano. Res je, da za svoje delo ni prejel drugega kot hrano in stanovanje, a če pomislimo, navaden delavec včasih še tega ne dobi.

Kdor izmed nas je tako srečen, da dobi kako starostno pokojni-no, dobi k večjem polovično pla-čo. No "Porter" je menda nekaj več, njemu bo mesto dalo še več kot celo plačo.

Delavec, kaj bi bil raje, človek ali konj?

Washington, D. C. 26. maja. — Tridesetim, priletnim delavcem v finančnem oddelku se je danes napovedalo, da si morajo s 1. ju-nijem druge službe iskati. Vsi de-lavci so že leta delali v tem ura-du in so se popolnoma odvadili drugemu delu.

Omenimo naj, da niti eden iz-med njih ne dobi starostne pokoj-nine za zvesto službovanje.

Liebkecht pride.

Pred zaključkom socialistične-ga kongresa, ki se je vršil te dni v Chicago, je naznanil predsednik istega, da je dobil poročilo, da pride soc. dem. poslanec dr. Karol Liebkecht, sin "starega Liebkechta" iz Berlina začetkom julija, in da bo de predaval po Združenih Državah. Predaval bo-de ponajveč v nemškem, a tudi angleštem jeziku.

47 delavcev utonilo.

Iz Aleksandrovske, Rusija, po-ročajo, da se je tamkaj prevrnil prevozni plav na Dnjepru, vsled česar je utonilo 45 delavcev. Na plavu je bilo 94 delavcev, ki so se hoteli prepeljati na drugo stran reke. Ko je prišel plav v močan tok, ga je le-ta zgrabil in prevr-nil. Najbrže je bil plav prenapol-njen. Na sredi reke se je naen-krat prevrnil, in nastala je opi-sana katastrofa.

Cena premoga.

Ni dovolj, da lastniki premogo-kopov in veliki premogarski baro-ni premogarja izkoriščajo na vse načine, da mu celo ne dovolijo tega, kar zakon predpisuje, am-pak morajo izkoriščati vsakogar, ki 'rabi premog. Veletrgovci v Chicago so povišali ceno od tone premoga za en dolar, izgovarja-joč se, da premoga primanjkuje.

Nek dnevnik s številkami doka-zuje, da je toliko premoga nako-panega in nakupljenega da bi lahko vso Chicago pol leta zala-gali. In ko bi v resnici tega dra-gocenega kuriva primanjkovalo, vendar ni to krivda vbozega de-lavca. Zakaj pa bossi ne privolijo v premogarske zahteve. Edino o-peratorji so krivi, da se je z de-lom v rovih prenehalo.

Halleyev komet se je zmotil za 48 dni. Takrat namreč je bil prvi april

Razne novice.

Parnik potopil.

Na jezeru Huron blizu rta Bar-ques trčila sta dva tovarna parni-ka in sicer Frank H. Goodyear in James B. Wood. Wood je zadel parnik Goodyear, kateri se je na mestu potopil. Izmed 23 mornar-jev na Goodyearu jih je 18 utoni-lo.

Parnik Wood je stežavo in ves poškodovan dospel v Port Huron. Moštvo tega parnika zatrjuje, da se je nesreča zgodila vsled megle.

Opazka: Moštvo na parniku je obstojalo iz skabskih mornarjev.

100 vojakov mrtvih.

Havanna, Cuba, 25. maja. V vo-jajnici v mestu Pinar del Rio na Cubi se je pripetila pred nekaj dnevi zver razstrelba dinamita. Poroča se, da je bilo ubitih 100 mož, 50 jih je pa ranjenih. Po-drobnosti še niso znane. Tudi se ne ve, če ni razstrelba v zvezi s zamorsko politično zaroto.

Bankovce bodo umivali.

Washington, D. C. 25. maja. Tajnik državnega zaklada, Mac-Veagh je v ponedeljek naročil stroj za umivanje bankovcev zve-zinega zaklade. Če se bodo ti pral-ni stroji uvedli pri vseh drugih zakladnih poduradih, se pričaku-je letnega prihranka milijon do-larjev. Poizkusi s takimi stroji za pranje in likanje papirnatega de-narja so se vršili v zvezini tiskar-ni že nekaj časa z dobrim vspe-hom. Na ta način upa vlada pro-metni čas bankovcev podvojiti. Vse glivice na bankovcih bodo za-morjene po antiseptičnemu postop-anju in ta način pranja se lahko uporabi pri vsaki vrsti papirnate-ga denarja, izimši pri bankovcih zlate vrednosti, ker bi pri istih trpela barva. Zasnova se bodo či-stili samo zvezini bankovci, po-zneje pa tudi oni nacionalnih bank. Vsak pralni stroj stane \$1000,00.

Potres.

Berolin, Nemčija, 26. maja. Po-tresna opazovalnica v Potsdamu je zaznamovala daljno potresno gibanje, ki je moralo biti tako hudo, da je pričakovati velike ka-tastrofe. Tudi ljubljanska potres-na opazovalnica je zaznamovala jako potresno gibanje, kakor se brzojavno poroča.

Zabaven pic-nic.

Prav vesel majnikov izlet je praznovalo pred nekaj dnevi ehi-šaško društvo "katoliških borštnarjev". Ko se je končal obligat-ni klmbim v cerkvi in je gospod fajmošter blagoslovil pobožne borštnarje, so se le-ti napotili ve-selega in lahkega srca v Becker's Grove. Ni trajalo dolgo, ko je vladalo med brunnimi borštnarji najboljše razpoloženje. Nekaj pre-tepanja željnih je uprizorilo maj-hen boj, ki se je razvil v vsestran-sko bitko.

Pri tej veseli zabavi so 19. let-nega James Lorenza iz štev. 1520 Grove Str. tako nabili, da je oble-žal na bojišču s zlomljeno nogo.

Spijeli so se.

Bluefields, Nicaragua, 26. maja. Estradova armada se je sprijela s moštvom generala Madriza, s namenom, da reši mesto Bene-fiden in prepreči zavzetje eustom hiše, ki stoji višini trdnjave.

Topničarji so celo noč pridno streljali Madrizove čete so opeto-vano navalile na Estradovo divi-zijo, a napad je bil vselej srečno odbit. Madriz ima ugodno lego in se lahko vedno zanaša na nove moči iz Greytowna. Parnik Venus je izkreal 500 mož pred kustom liho, katero so neprestano celo noč bombardirali. Napad so po-novili danes jutro in večaki so mnenja, da je hiša že v razvali-nah.

Amerikanci so na strani Estrade in le tem se mora zahvaliti, da jih ni Madriz še premagal. Vse zgleda, da Madriz bo prisilil da se Estrada uda.

Premogariji v Illinoisu.

Vse pogajanje med zastopniki premogarijev in operatorji premo-gokopov se je izjalovilo.

Operatorji se z lepa ne vdajo, čeprav državni zakon govori, da morajo stroške zažiganja strelav trpeti lastniki in nikakor ne de-lavci. Sedaj je uradno napovedan štrajk in vsaka premogarska družba ima pravico pogajati se s svojimi delavci, ne oziiraje se na predpise operatorske zveze. Kate-ra družba se pogodi z delavci, la-hko prične s poslovanjem.

Uradniki illinoiškega distrikta so mnenja, da bo štrajk končan v teku dveh mesecev.

John H. Walker, predsednik državne organizacije U. M. W. of A. je prevzel vodstvo štrajka, in drugi uradniki, ki mu bodo pri tem pomagali, so že dospeli v Peo-rijo. 72,000 premogarijev je samo v državi Illinois sedaj na štrajku.

Zadnji teden je bil predsednik Tom Lewis v Indiani, kjer je pri-sostvoval konferenci ondotnih premogarijev in operatorjev. Vse izgleda, da bo v Indiani sporno vprašanje prej rešeno, nego v Illinoisu. Lewis obišče tudi illi-noiške premogarije.

Izvrševalni odbor illinoiških premogarijev je izdelal pogodbo, ki vsebuje delavske zahteve in bo skušal pridobiti posamezne ope-ratorje, da isto podpišejo. Kakor hitro dovolj operatorjev pogodbo podpiše, bodo začeli delati. V o-stalih kampih bodo pa štrajkali. S tem, da bodo eni delali, bodo drugi operatorji prisiljeni podpi-sati pogodbo.

— Najnovejše poročilo iz Belle-ville, Ill. javlja, da se je v coun-tyu St. Clair vrnilo večeraj 2000 premogarijev na deli, potem, ko se je podpisala pogodba med zdru-ženimi premogariji in neodvisnimi lastniki premogovih rogov. Premogariji dobijo povišano plačo za 3c. pri toni, in družbe same pla-čujejo prižigalce min.

Teh 2000 delavcev je bilo že skoraj dva meseca na štrajku.

Seranton, Pa. 25. maja. Blizu rova št. 14, ki je last Pennsylvania Coal Co. pri Pittson je prišlo do nemirov, ko so hoteli državni policaji razgnati gručo Italija-nov, ker so grozili delavcem, ki so se hoteli podati na delo v rov. Na šerifa Rodda je nekdo ustrelil in ga ranil v glavo. Inozemca Petra Surr, so državni policaji s svojimi kolei tako strahovito pre-tepli, da ni upanja, da bi še kdaj okrevail.

Državni konštabler Jasper Of-todaeh je prišel pod svojega ko-nja, ki se je zvrnil vsled udarca na glavo. Konštablerja so začeli potem nabijati, dokler niso prišli njegovi tovariši in ga rešili.

Končno so nemiri vendar pone-hali. Nastal pa je kmalu za tem drugi pri Ewen rovu; tudi tam so nazadne državni policaji nag-nali vročerkvne Italijane.

Štrajk se je večeraj razširil na Butler — Hillside — in Central-premogove rove "Pennsylvania Coal Co."; samo v Barnum-rovu te družbe se še dela. Sedaj stavka že 10,000 delavcev. Nemiri so se začeli pred nekaj dnevi, ko so opustili delavci rova št. 9 delo, ker jih je družba pri tehtanju premo-ga varala.

Pri zaključku lista se neuradno poroča, da so premogariji v India-ni začeli z delom, ter da spravl-jajo z vso marljivostjo premog na dan.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:		
za \$ 10.35		50 kron,
za \$ 20.50		100 kron,
za \$ 41.00		200 kron,
za \$ 102.50		500 kron,
za \$ 204.50		1000 kron
za \$1020.00		5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma iz-plaćajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljate izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriilčne-je do \$25.00 v gotovini v priloženem ali registriranem pismu, večje zneske no Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN.*****

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)
Štirinajsto poglavje.

Vreme, ki je bilo od viharja sem milo in vedro, se je prevrglo zdaj zopet z naglico ameriškega podnebja. Proti večeru je bil mrzel veter z gorovja dol, in snežinke so oznanjale jasno, da je prišel mesec listopad, letni čas, čigar temperatura menjava v tem podnebnju med vročino poletja in mrazom zime.

Fanika je stala v svoji sobici pri oknu, gledala pogreb in postala od tega turobnega prizora zelo žalostna.

Ko se je ozrla naokoli in videla drevje, ki ga je pripogibal in stresal vihar, gozd, ki je pred kratkim še žarel v najpestrejših barvah, a zdaj kazal le gole, raztrgane veje, se je polastil tesen občutek njenega srca.

V daljavi je mogla razločiti nekaj dragoncev, ki so stražili soteske in se globoko pripogibali na sedla, kadar so jahali proti vetru, ki je z nenavadno ostrnostjo pihal od zahoda.

Fanika je videla tudi propast krošnjarije hiše, in to je še povečalo žalost njene duše.

Stotnik Singelton je še spal, pri njem je čul njegov sluga, dočim so bili njegovo sestro pregovorili, da si je šla privoščiti nekaj ur spanja.

Gospodična Singeltonove soba je ležala poleg sob domaćih hiš, imela pa tudi vrata na veliki koridor hiše. Ta vrata so bila samo priprta, in Fanika se jim je približala zdaj z dobrohotnim namenom, da bi se prepričala, da li ne manjka njenemu gostu nobene udobnosti — ko je v svoje nemalo začudenje njo, ki jo je mislila trdno spečo, našla pokoncu. Sedela je na stolu in črni lasje, ki so čez dan ovijali v širokih kitah njeno čelo, so jej viseli zdaj razpuščen čez hrbet in podeljevali vsej prikazni nekaj divjega.

Izredna belina njene polti v nasprotju z globokotemnimi očmi, ki so otrplo strmele v neko sliko, katero je držala v rokah, je še povečala ta vtisk.

Zdaj se je Izabela zganila in tu je, videla Fanika, da je to slika moškega v dobroznani uniformi južne konjenice. Fanika je lovila sapo in tiščala roko na srce, da bi utešila njegovo vtrpanje, ko je menila spoznati poteze, utisnjene tako živo v lastno njeno dušo.

Bala se je, da je nespodobno opazovati tako gosta, a njeno razburjenje je bilo toliko, da ni bila v stanju izpregovoriti in se je zgrudila na stol, ki je stal poleg vrat.

Izabela je bila preveč zatopljena v se, da bi bila zapazila trepetajočo deklico, in pritisnila je zdaj sliko na usta z gorečnostjo in burnostjo, ki je izdajala najsilnejšo strast. In naenkrat je videla Fanika, kako so iz Izabelinih oči jele kapati debele solze na sliko.

Tu sta se dvignili obe deklici in v tem hipu se je srečalo modro oko krotke Fanike z ognjenim pogledom Izabelinim. Obe sta zdaj zmedeni povesili k tlom pogled, nato pa sta se približali in si podali roko, ne da bi se druga drugi upala pogledati v oči.

"Ta nagla vremenska izprememba, morda tudi stanje moje- ga brata, me dela melanholično, gospodična Hvartov," je rekla Izabela s tihim in drhtečim glasom.

"Pravijo, da imate le malo povoda, biti v skrbeh zaradi brata," je odgovorila Fanika v enaki zadregi. "Da bi ga bili videli, ko ga je major Dunwood pripeljal sem..."

Ko je Fanika dvignila zdaj pogled, je zapazila, kako jo je Izabela motrila z ostrnostjo, ki jej je pognala kri v lica.

"Govorili ste o majorju Dunwoodu!" je rekla Izabela.

"Spremljal je stotnika Singeltona!"

"Ali poznate Dunwooda? Ali ste ga videli večkrat?"

Zopet se je upala Fanika pogledati Izabeli v oči, in zopet je srečala isti pogled, ki je strmel vanjo, kakor da hoče prebo- sti njeno dušo.

"Govorite, gospodična, ali poznate majorja Dunwooda?"

"Sorodnika sva," je rekla Fanika, prestrašena nad vedenjem one.

"Sorodnika?" je ponavljala gospodična Singeltonova. "V koliko? O, govorite, gospodična, ro- tim Vas!"

"Najini materi sta sestrični." "In on ima postati Vaš so- prog?" je burno vzkliknila Izabela.

Fanika se je čutila nekoliko u- žaljeno. Vzbudil se je njen ponos na ta direktni napad na njeno čutila in dvignila je oči od pre- proge, da bi pogledala tujko ne- koliko ponosno, a blede lica in drhteče ustnice Izabeline so po- tolažile zopet njeno jezo.

"O, res je! Moje domnevanje se potrjuje! — Govorite, gospo- dična, rotim Vas, imejte usmilje- nje z mojimi čutili... govorite, povejte mi: ali ljubite Dunwooda?"

V Izabelinem glasu je bilo ne- kaj tako tožčega, da se je Fani- kina naraščajoča nevolja takoj polegla in edini odgovor, ki ga je mogla dati, je bil, da je pokrila žareči obraz z obema rokama, zgrudivša se na stol.

Izabela je hodila nekaj minut molče gor in dol; nato pa je sto- pila pred Faniko, jo prijelala za roko in rekla z očividnim priza- devanjem, da bi se pokazala mir- no in srčno:

"Odpustite mi, gospodična, a- ko me je moje burno sree gnalo predaleč, ali... moja silna..." (Ni mogla naprej.)

Fanika je dvignila obličje, zo- pet so se srečale njune oči — in zdaj sta si padli v naročje in pri- tisnili pekoča lica druga ob dru- go. Objetje je bilo dolgo, goreče in odkritosrčno. A govorila ni nobena, in ko sta se slednjič lo- čili, je Fanika, ne da bi bila po- vedala kaj, stekla nazaj v svojo sobico.

Med tem ko se je vršil ta prizor v sobici gospodične Singelton- ove, so se dogajale stvari velike važnosti v salonu, kjer sta bila ostala sama polkovnik Velmer in Sara.

V teku pogovora s svojo lepo družabnico se je doteknil polkov- nik — nekoliko v zadregi pač — tudi dogodkov prejšnjega dne.

"Ko sem videl tega gospoda Dunwooda v Vaši hiši v mestu, nisem slutil, da postane nekoč ta- ko slaven vojskav.," je rekel, pri- začevajoč se, da bi skril svojo je- zo za smehljajem.

"Slaven v očigled sovražnika, katerega je premagal," je odvr- nila Sara z nežnim ozirom na ču- tila svojega družabnika. "Bilo je v resnici v vsakem pogledu zelo obžalovati, da se Vam je pripeti- la tista neizgoda. Sicer bi bilo kraljevo orožje gotovo kakor vedno triumfiralo..."

"In vendar bi me prijetnost ta- ke družbe, za katero se imam za- hvaliti ravno temu nesrečnemu slučaju, lahko odškodovala za bo- lečino in užaljene časti i ranjene- ga telesa," je mehko dostavil pol- kovnik.

"Upam, da so Vaše rane samo lahke..." je šepetala Sara.

"Lahka v resnici je rana moje- ga telesa v primeri z neko dru- go," je odvrnil polkovnik pomen- ljivo. "Ah, gospodična, v takih momentih šele občutimo pravo vrednost prijateljstva in simpati- je!"

Kdor ni izkusil sam, si ne mo- re misliti prav, kako hitro je v stanju gorkosrčno dekle napre- dovati v ljubezni... Ko se je za- čel dotikati razgovor prijatelj- stva in simpatije, se je zdelala Sari stvar preveč zanimiva, da bi bila odgovorila kaj. Upira je samo oči v polkovnika in videla, da je zrl z občudovanjem v njen obraz, ka- tero je govorilo več nego bogve- koliko besed.

Tako sta ostala še celo uro v nemotljivi zabavi skupaj in da- si ni povedal gospod ničesar, kar bi bila kaka izk. čera dama smatra- la za odločilno, je izražal vendar tisoč stvari, ki so razdvijale njegovo družico — in ta večer je šla Sara s kaj lahkim sreeom k počitku.

Dalje prihodnjič.

KJE JE: Frank Mušič doma iz Logatec pri Ljubljani, pred dva- ma leti je bil v Forest City, Pa. Za njegov naslov bi rad zvedel njegov bratranec Jaka Trček, P. O. Box 419 Forest City, Pa. 3x

"NEZASLIŠANO."

Vse, kar je še dosedaj prišlo v javnost o človeških žrtvah molo- ha kapitala, se skriva napram poro- čilu, katerega je sedaj podal javno- sti v Cleveland, Ohio, bivajoči avstro-ogrski konzul Ernst Lud- vig.

Nenavadno številne in težke ka- tastrofe, katerih žrtve so postali v zadnjem času avstrijsko-ogrski podložniki v državi Ohio, so ome- njenega konzula napotile, da je začel z natančnim, sistematičnim preiskovanjem teh nesreč. Preis- kava je dokazala, da je našlo v raznih industrijskih krajih drža- ve Ohio mesečno o kakih 300 do 500 avstro-ogrskih podložnikov, med katerimi je največ Slovanov, smrt, medtem ko jih je postalo o- kolj 1500 radi nesreč nesposobnih za delo. V neki tovarni, v kateri je bilo upošlenih povprečno 800 delavcev, je moralo umreti v zad- njih letih okroglo 1200 oseb, in v neki drugi delavnici se smrtno po- nesreči skoraj vsak dan en dela- vец.

To strašno dejstvo je podvzga- lo tudi konzule drugih dežel in jih napotilo, da so začeli nepristran- sko preiskovati razmere v ameriš- kih tovarnah in da potem poro- čajo svojim vladam.

A s tem se je nočejo zadovolji- ti. Nameravajo namreč skupno v Washingtonu opozoriti vlado na te razmere in jo napotiti, da pri- sili podjetnike napraviti varnost- ne priprave, ki naj končajo to grozno morjenje.

Skoraj je uganka, kako je bilo možno prikrivati te umore toliko časa, a vendar ni verjetno, da bi se te razmere kaj izboljšale. To najbolj dokazuje pomanjkljivo za- konodajstvo posameznih držav, n. pr. v New Yorku z ozirom na jam- stvo podjetnikov, proti kateremu se isti upirajo. Če je to mogoče le pri državi postavljajo, si je lahko misliti, s kakimi težkocami bi se morala boriti nacionalna po- stavodaja, ki bi nalagala podjet- nikom stroške vsled naprave var- nostnih naprav. In ker so ti de- lavci večinoma "foreigners" — in- ozemci — ponajveč Slovani, bode sprejete take postavbe v Washing- tonu zelo otežkočeno. Na to se lahko zanesemo!

UGODNA PRILIKA.

360 akrov kmetija, ravnina, najfinejša zemlja, 1 miljo od me- sta in železnice, 238 akrov polja in travnika, drugo gozd 4 hiše, 3 veliki hlevi, 2 skladišča, 3 sadni vrti, vse ograjeno in razdeljeno v male kose z dratom, 100 akrov v pavli, 70 v koruzi, 70 v travlji in detelji. Cena akra \$30.00 ali \$10.300, takoj \$6.000 drugo osta- ne z 6% obresti. Da se za to leto ¼ pavole in korure ½ sena. Far- ma nese najema v denarjem letno \$1000. V pridellu je nesla lan- sko leto \$2375 to je najemnine. Pridela se povprečno brutto \$5—6000 letno. Slovenec, kateri ima denar in veselja do kmetijstva, naj ne zamudi te prilike. — Kmetija se lahko razdeli v 3 dele. Želi se najstrožje preiskava, da je ponudba kakor oglašeno.

160 akrov visoke ravnine, bila je pred leti najboljša kmetija, o- krog 70 akrov sedanje ljudskega travnika, drugo gozd, okrog 50 a- krov fino drevje. Svet lep izv- sten za sadjerejo, ovčarstvo, žito, travljo, deteljo, krompir in so- čivje. Studence na posestvu, ½ milje od pošte in kupčije, 4 milje od tukaj. Cena \$1400, proti goto- vemu plačilu. Vsa zemlja v obli- ju \$20 in višje akter.

1150 akrov kmetija visoka ravnina, hiša, hlev, lep saden vrt, ½ milje od pošte, 3 milje od želez- nice, cena \$16 akter. Več manjših posestev, isto gozda, po nizkih ce- nah na prodaj.

F. GRAM REALTY CO.

Naylor, Mo. 2x

DELAVCI! Bodite povsod širitelji, edinega slovenskega de- lavskega lista "Glas Svobode", ki se za vas bori pri vsaki priliki. Borite se zanj tudi vi!

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni.

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

RAZNE NOVICE.

"Mica Kovačeva" v večjem ob- segu. K nekemu gostilničarju na Dolenjski cesti v Ljubljani je že trikrat prišlo neko dekle ter vse- lej vzelo na ime neke stranke, češ, da pri nji služi, vina, kruha in mesnine ter odneslo, ne da bi bila kaj plačala. Tudi nedavno je pri- šlo tja s pismom in zopet zahte- valo na prejšnje ime več vina, jestvin, kruha in sladkorja. Ker se je pa gostilničarju slednjič zdelo to le sumljivo, je poklical stražnika. Med tem časom jo je pa "Mica" pobrisala skozi vežo ter izginila za hišo. Preskrbljeno pa je, da ne odide zaslužen kazni.

Povodni mož. Nekaj nenavade- nega je razburilo zadnje tedne prebivalce krog Goselnovaškega jezera, ki se nahaja kake četrt u- re od Žitarevasi proti severu. Iz omenjenega jezera sliši se zadnji čas neko zamolklo tuljenje, kakor glas vola ali bika. Ni namen teh vrstic to stvar razlagati, ker to naj pojasni drugi, povzročja te glasove pač gotovo kak vrelce. Zanimivo je na stvari le to, da se je nekaj ljudi spomnilo takoj na povodnega moža, o katerem so slišali babice pripovedovat in marsikateri ženkici je žal, da je sedaj na svetu, pa tudi par mo- žičeljnov je v strahu pred dozdev- nim črnim kosmatince!

Mučenica. Pred rimskim poro- tnim sodiščem je nedavno stala mala, izstradana žena, Avgusta Piva. Dasi stara šele 37 let, je vendar že 20 let omožena. V vsem tem dolgem času je imela zelo ma- lo v resnici veselih trenutkov. Kmalu po poroki jo je začel mož neusmiljeno pretepati. To se je potem dogajalo skoro redno vsak dan. Dasi je bila devetkrat nose- ča, so bili vendar samo štirje pravi- lni porodi. Vsi drugi porodi so se dogodili vsled pretepanja in suvanja njenega moža predčasno. Nesrečnica je morala prestopi naj- hušje duševne in telesne muke. Obup ji je slednjič potisnil nož v roke. Nekega dne ji je mož pobral vso obleko, tako da je bila popol- noma naga. Naslednji dan je pri- šel pijan domov. S psokvami in s pestjo je pozdravil svojo ženo. Pograbila je nož ter ga porinila podijancu v život. Čez nekaj tre- totkov je bil mrtev. — Državni pravdnik sam jo je zagovarjal. Porotniki so se posvetovali komaj pet minut. Vsled soglasnega po- rotniškega izreka je bila žena po- polnoma oproščena. Njen zago- vornik je vedel mučnico k držav- nemu pravdniku, da se mu zahva- li, ta pa jo je iz spoštovanja po- ljubil na čelo.

Barva ustnic.

Naravna barva ustnic je rožna- ta in ustnice morajo biti gladke. Če se barva spremeni in postane- jo ustnice blede, pokajo in se lu- ščijo, je znamenje nezdravega stanu krvi, to je, neke nerednosti v delovanju prebavnih organov. V takih slučajih je Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino najboljšo od vseh zdravil, ker isto hitro pripravi, da vse telo zopet naravno deluje. Storitve svoj že- lodec zmožen, da sprejme dovolj krepilne hrane in ojači ostanek prebavnih organov in vaša kri bo popolnoma čista in bogata. Cirkulacija bo postala regularna in vsak del telesa bo prejel dobro krepčilo. Za boleznijo želodeca, črev, živcev in krvi je Trinerjevo A- meriško Zdravilno Grenko Vino zdravilo, na katerega se lahko za- nesete. Naprodaj v lekarnah, do- brih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 S. Ash- land Ave., Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLER"

S steklenico

PAIN EXPELLERJA
odpodite bolečine.

To sredstvo nima para. Nič ne oia ša tako hitro in tr- jno revmatizem, nevragijo, zvin- jenja itd.

Dobi se v vseh lekarnah po 25 in 50c.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York

Pazite na varstveno znamenje s sidrom.

Ali ste že poslali naročnino za "Glas Svobode"? Ako ne, blago- volite to storiti takoj.

10.548

to je bila številka bolnika, kateri je bil zadnji v letu 1909 še sprejet v zdravljenje slavnega in znamenitega **Dr. J. E. THOMPSON-A**, glavnega zdravnika in ravnatelja Slovenskega Zdravišča v New Yorku. Ta ogromni broj v zdravljenje spre- jetih in tudi po kratkem času popolnoma ozdravljenih bolnikov, nam zopet spričuje da je Dr. J. E. THOMPSONA iskušnost in zmožnost v zdravljenju vseh bolezni.

Najbolša Garancija

za vsakega, kateri potrebuje uspešno in hitro zdravniško pomoč, ter želi v kratkem svoje izgubljeno zdravje nazaj zadobiti.

ROJAKI IN ROJAKINJE: Ne zgubite nade, ako Vas drugi zdravniki niso mogli ali Vas ne morejo ozdraviti: — zato torej če se počutite slabi in nemočni ter bolehate na še tako teški in ne- varni bolezni, kakor:

reumatizmu,
kašlju,
naduhi,
prehlajenju,
sušici,
na pljučah,
na jetrah,
na ledicah,
na srcu,
na živcih,
na dušniku,
na vodenici,

DR. J. E. THOMPSON.

na želodcu,
na zlati žili,
na trakulji,
slabosti pre-
bavnih or-
ganov,
slabokrvnosti
na očeh,
v ušesih,
na lišaju,
na srbečini,
na prhutah,
na mazulih,

Kakor tudi tajnih moških in zenskih spolnih bolezni:

triperju, čankerju, sifilisu, izcurjenju moškega soka, nezmož- nosti v spolnem občenju; — nadalje na belem toku, nerednem mesečnem čiščenju, na vnetju maternice, neplodovitosti, — tedaj se z zaupanjem obrnite za pomoč na slavnega in po vsem svetu radi njegove izkušnosti v zdravljenju dobro poznatega Dr. J. E. THOMPSONA ker ni je ni jedne

AKUTNE IN KRONIČNE BOLEZNI

katera bi ne bila njemu dobro in natanko spoznata in katere bi se on ne upal v kratkem popolnoma ozdraviti.

Zdravljenje vseh spolnih bolezni ostane strogo tajno.

PAZITE DOBRO KOMU poverite bolezen v zdravljenje. Vaša lastna korist je da ne odlašajte temu takoj v materinem jeziku pišite za svet in zdravniško pomoč na SLOVENSKO ZDRA- VIŠČE kateremu na čelu stoji slavni zdravnik:

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th St.

New York, N. Y.

VARITE ČISTO
VLEZANO PIVO
DOMA
s Johann Hofmeisterovim pra- vim pivnim ekstraktom.

Za poskušnjo vam pošljemo dovolj ekstrakta za 2 ½ galona piva brezplačno. Nož, žena ali otrok lahko napravi pivo.

Pišite še danes po konvico ekstrakta in ra- devalje vam pošljemo dovolj Hofmeisterovega ekstrakta za 2 ½ pol galona piva s lahkim navodili. Vsako lahko napravi pivo iste kakovosti, kot se ga vuri v starom kraju in na Nemškem že leta s pomočjo Hofmeisterovega ekstrakta. Fino, tečno in kristalizirajoče pivo se lahko vari doma v par minutah brez kake sitnosti. To je tečno, jedrnatost in hmeljovo pivo, ki vsakemu ugaja. Ker se ga lahko do- ma napravi, ga povsod delajo, kjer ni pivova- ru in sega ne sme prodajati. Napravite ga za 6c. galon in dopolnil se vam bo bolj, kot pa pivo v krčmah ali v steklenici. Pošljite samo 20c. v znakah ali srebu za pokritve stroškov za zavoj in poštnino in mi vam pošljemo kon- vico ekstrakta za 2 a pol galona piva zastonj. Vse drugo mi plačamo in vi si napravite tako pivo kot ga doslej še niste pili. Rabite ta izresek:

FREE SAMPLE COUPON.

JOHANN HOFMEISTER,
658 HOFMEISTER BUILDING, CHICAGO, ILL.
Send me FREE One Sample Can of Hofmei- ster Beer Extract, enough to make 2 ½ half gallons Fine Quality Beer, Real Lager Beer. I en- close 20c to help pay for packing and ship- ping. SIGN HERE.

Name

Town

Street No.

RAZDALJA NIČ NE DE!

Največji nebeški prizor vse dobe. Ta fini 5-oddelni teleskop meri 33 palcov odprtini 11" zložen in stane samo \$1.50. Čista stekla fine kvalitete. Po- litirani medeni obročki in 2 pokrovec. Čudovit fin instrument za takšno nizko ceno Vsakdo ga lahko ima. Pošljamo na vse dele sveta, poštnine prosto na prejem \$1.50. Ne odlašajte, naročite takoj! Naslov: P. E. FRETER & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill.

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari vlezanega piva in znanega

KOTBUSSER WEISS PIVA

Sheboygan, Wisc.

Telefon 90.

Pijte naše pivo!

The Konrad Schreier Co.

MALTSTERS

Najboljši "MALT"

Sheboygan Wisc.

Slovensko Na- rodno Samo- stojno Društvo
V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: Mike Dernovšek, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown pri Frank Markus v prvem nadstropju

Slovenska Svobodna misel Podp. Zveza

USTANOV.

1908

INKORPORIRANA

1909

Chicago,
Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nekomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSČAJ, Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.
Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denarne pošiljave pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.
Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE".
Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

DRUŠTVENI URADNIKI.

— Seja 1. nedeljo v mesecu ob 9. predpoldan.

Št. 1 v Chicago, Ill.: M. V. Konda, preds., 1518 W. 20. st.; Ivan Marentič, taj., 1411 Clarence ave. Oak Park, Ill.; Josip Ivanšek, 1517 S. 43. ave. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 2 v Claridge, Pa.: Ivan Mlačkar, preds., Box 68; Ivan Batič, taj., Box 487; Lovrene Sturm, blag., Box 434. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 3 v Depue, Ill.: Frane Grošelj, preds.; Dan Badovinac, taj.; A. Kuhar, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 4 v Black Diamond, Wash.: Jos. Plavec, preds., Bx 644; Math Pečnik, taj., Box 4; A. Slapnik, blag., Box 630. — Seja 1. nedeljo v mesecu v prostorih br. A. Slapnika.

Št. 5 v Darragh, Pa.: Matija Kie, preds., Box 96; Martin Brunet, taj., Box 302; Josip Hauptman, blag., Box 140. Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 6 v Winterquarters, Utah: Jakob Zajec, preds., Box 44; M. Krstnik, taj., Box 44; Ivan Mlačkar, blag., Box 11. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 7 v Arona, Pa.: Vin. Huter, pred.; Mih. Rajer, taj., Box 117; Andrej Štih, blag., Box 81. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 8 v McGuire, Colo.: Jakob Frelj, preds.; Frank Bregač, taj. Box 4; Jakob Hrihar, blag., Box 72. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 9 v Leadville, Colo.: Anton Goršič, preds., A. V. S. Co.; Fran Jelenc, taj., Box 972; Josip Lanič, blag., Box 972. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 10 v Moon Run, Pa.: Karol Telban, preds., Box 132; Ivan Arhar, taj., Box 264; Frane Likovič, blag., Box 268. — Seja 1. nedeljo v mesecu v Union dvorani ob 9. uri predpoldan.

Št. 11 v Staunton, Ill.: Ivan Maček, pred., Box 667; Anton Ansee, taj., Box 158; Andrej Schaffner, blag., Box 408. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 12 v Cumberland, Wyo.: Ignac Marinčič, preds., Box 12; Josip Keshman, tajnik, Box 271; Frane Kreshk, blag., Box 242. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 13 v Witt, Ill.: Anton Ulčar, preds., Box 95; Ivan Repolnsky, taj., Box 317; Luka Dermovšek, blag., Box 208. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 14 v Yale, Kans.: Anton Rupar, preds., Box 65; Josip Alič, taj., R. R. No. 8, Pittsburg, Kans.; Frane Šetina, blag., Box 127, Yale, Kans. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 15 v Granville, Ill.: Jakob Cesar, preds., Box 168; Peter Tomšič, taj., Box 14; Ivan Papoš, blag., Box 171. — Seja 1. nedeljo v mesecu, v g. Ivana Papoš dvorani.

Št. 16 v Clinton, Ind.: Vincenc Verhovnik, preds., Box 569; Viktor Zupančič, taj., Box 17, R. R.; Rudolf Cesar, blag., Box 412.

Št. 17 v Aurora, Minn.: Ivan Rožanc, preds., Box 148; Ivan Vidie, taj., Box 215; Josip Praznik, blag., Box 254. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 18 v Girard, Ohio: Matija Leskovec, preds., Box 372; Ivan Škof, tajnik, Box 11; Ivan Leskovec, blag., Box 428. — Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 19 v So. Chicago, Ill.: Jakob Tisot, preds., 11353 Fulton Ave.; William Rus, taj., 11316 Fulton Ave.; Ivan Levstik, blag., 11262 Stephenson Ave. Vsi v Pullman, Ill. — Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 20 v Cleveland, O.: August Kužnik, preds., 8323 Connecticut ave. S. E.; Jernej Urbas, tajnik, 982 East 67th Str.; Valentin Kandoni, blag., 6305 Glass Ave. — Seja 1. nedeljo v mesecu, v Knavsovi mali dvorani.

Št. 21 v Naylor, Mo.: Ivan Zimerman, preds.; Frane Levar, taj., Box 123; Valentin Dobnikar, blag., Box 46. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 22 v Indianapolis, Ind.: Josip Pušnar, preds., 725 N. Warman ave.; Frane Hruban, tajnik, 730 Haugh st.; Alojs Bučar, blag., 726 N. Warman ave. — Seja 1. nedeljo v mesecu, ob 2 uri popoldne v g. Pesefat dvorani na 717 N. Warman ave.

Št. 24 v Milwaukee, Wisc.: A. Bergant, preds., 257 — 1st ave.; Ferd. Glojek, taj., 477 Virginia st.; Frane Matjaš, blag., 195 Reed st. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 25 v Reading, Pa.: Peter Kočvar, preds., 143 N. River st.; Frane Košmerl, taj., 428 Tulpehorken st.; Ivan Košmerl, blag., 430 Tulpehorken st. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 26 v Collinwood, O.: Ivan Potočar, preds., 5624 Elsinor st.; Ivan Aljančič, taj., 6321 Arcade st.; Jos. Kunčič, blag. — Seja 2. četrtlet v mesecu.

Št. 27 v Forest City, Pa.: Jakob Trček, preds., Box 406; Fran Leben, taj., Box 419; Ivan Šume, blag., Box 233. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 28 v Madison, Ill.: Anton Pleše, preds., Box 14; Emil Tofant, tajnik, Box 183. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 29 v Taylor, Wash.: Mihael Škerbine, preds., Box 7; Rudolf Gradisnik, taj., Box 48; Ignac Pugel, blag., Box 7. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 30 v Bishop, Pa.: Ivan Muzgelj, preds., Box 8; Paul Osebek, taj., Box 14; Andrej Renko, blag., Box 13. Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 31 v Farmington, W. Va.: Jos. Juraich, preds., Box 21; Ivan Kubin, taj., Box 218; Ivan Koren, blag., Box 14. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 32 v Wenona, Ill.: Anton Žitnik, preds., Box 245; Anton Germ, taj., Box 93; Alojs Jaklič,

Št. 33 v Livingston, Ill.:

Matija Gorenc, preds., Box 132; Karol Izlakar, taj., Box 152; Albert Švajger, blag., Box 148. — Seja zadnjo nedeljo v mesecu, v g. Černe in Zajec dvorani.

Št. 34 v Oregon, City, Oregon:

Peter Kurnik, preds., Box 155; Ivan Kurnik, taj., Box 155; Fran Sajovic, blag., 131 — 18. & Main st. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 35 v Franklin, Kans.:

Alois Korošec, preds., P. O. Girard, R. R. No. 4; Ivan Zager, taj., R. R. No. 4; Girard, Box 89, Crawford, Kans.; Anton Šraj, blag., P. O. Franklin, Box 3, Crawford, Kan. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 36 v Springfield, Ill.:

Martin Pekol, preds., 715 N. 14. st.; Alojz Pekol, taj., 1201 S. 17. st.; Josip Grobelnik, blag., 1031 So. 15. st. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 37 v Blackburn, Pa.:

Ivan Umek, preds.; Martin Škoda, taj., Box 82; Ivan Grošelj, blag., Box 277. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 38 v Jenny Lind, Ark.:

Jakob Lambrecht, preds., R. F. D. No. 3, Box 224, Ft. Smith, Ark.; John Spelič, taj., F. R. D. No. 3, Box 139, Ft. Smith, Ark.; Ivan Slapar, blag., Box 37. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 39 v Aguilar, Colo.:

Frane Pozrl, preds., Box 203; Anton Lah, taj., Box 72, McGuire, Colo.; Josip Morgl, blag., Box 47. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 40 v Salida, Colo.:

N. Predovič, preds., Box 565; L. Novičič, taj., Box 260; Math Mautz, blag., Box 641. — Seja dne 17. v mesecu.

Št. 41 v Ambridge, Pa.:

Frane Tomažič, preds., Box 141; Fred. Ogulin, taj., Box 70 Ambridge, Pa.; Andrej Umetič, blag., Box 263, Ambridge, Pa. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 42 v Red Lodge, Mont.:

Anton Božič, preds., Box 32; Anton Kancelarič, taj., Box 32; Dragotin Grenko, blag., Box 32. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 43 v High Bridge, Iowa:

Andrej Pelko, preds., P. O. Madrid, Iowa; Frane Lokner, taj., P. O. Madrid; Martin Supan, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 44 v Virden, Ill.:

Matavž Stermec, preds., Box 340, Virden, Ill.; Ivan Deželak, taj., Box 41, Girard, Ill.; Anton Stopar, blag., Box 231, Virden, Ill. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 45 v Baltic, Mich.:

Karol Stopar, preds., Box 147, Baltic, Mich.; Frane Stempihar, taj., Box 264, So. Range, Mich.; Frane Lah, blag., Box 61, Baltic, Mich. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 46 v San Francisco, Calif.:

Anton Serjak, preds., 1418 Vermont St.; Josip Rapuš, taj., 816 Hampshire St.; Frane Piškur, blag., 816 Hampshire st. — Seja 2. sredo v mesecu ob 8. uri zvečer na 816 Hampshire st.

Št. 47 v Chicago, Ill.:

Antonijsa Lesar, predsednica, 2727 S. 42nd Ct.; Antonija Ivanšek, tajnica, 1517 S. 43rd Ave.; Marija Marentič, blagajnica, 4508 Ellis Ave.; vse v Chicago, Ill. — Seja se vrši drugo nedeljo v mesecu.

Št. 48 v Breezy Hill, Kans.:

Štefan Dudaš, preds., F. F. D. No. 2, Box 109, Mulberry, Kans.; Martin Očko, taj., R. F. D. No. 2, Box 109, Mulberry, Kans.; Frane Šetina, blag., R. F. D. No. 2, Box 100 Mulberry, Kans. — Seja 1. nedeljo v mesecu ob 9 uri zjutraj.

Št. 49 v Winterquarters, Utah:

Antonijsa Orach, predsednica, P. O. Box 71; Franciška Peček, tajnica, P. O. Box 106; Marija Škrinar, blagajnica, P. O. Box 42. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 50 v Milwaukee, Wisc.:

Ana Bergant, predsednica, 257 — 1st ave.; Apolonija Sušnik, tajnica, 341 — 6th St.; Marija Oevirk, blagajnica, 140 Clinton St. — Mesecna seja se vrši 1. nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v Bergantovi dvorani.

Št. 51 v Ravensdale, Wash.:

Paul Koss, preds., Box 10; Frane Maurič, taj., Box 1; Ivan Arko, blag., Box 30. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 52 v Bowie, Colo.:

Anton Majnik, preds., Box 106, Somerset, Colo.; Rudolf Zohar, tajnik, Box 131, Somerset, Colo.; Kaje-tan Ernožnik, blag., Box 155, Somerset, Colo. — Seja 2. nedeljo v mesecu ob 10. uri predpoldne.

Št. 53 v La Salle, Ill.:

Valentin Potisek, preds., 1237 — 1st St.; Matevž Hren, taj., 1026 Canal st.; Martin Požeznik, blag., 28 Lahar-pe st. — Seja 1. nedeljo v mesecu

ob 9. uri predpoldne v dvorani br. V. Potiska.

Št. 54 v Ely, Minn.:

Martin Grahek, preds., Box 478; Ivan Kardel, taj., Box 391; Ivan Tekavec, blag., Box 391. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

NAZNANILO.

Glavni odbor S. S. P. Z. je na svoji zadnji seji meseca aprila t. l. soglasno sklenil in naročil tajniku, da pojasni društvom v Glasilu stroške prihodnje konvencije, katere se sklicuje v Chicagu, Ill., meseca oktobra 1910. V pokritje stroškov te konvencije plača vsak član S. S. P. Z. \$1.00 in sicer v štirih obrokih po 25c. — Koncem meseca septembra mora vsako društvo po številu svojih članov poslati omenjeno svoto zvezini blagajni, da dobijo delegatje denar za vožnjo. Članice plačajo po pravih polovico stroškov, toraj 50c. Novi člani kateri pristopijo, ne plačajo v tekočem mesecu, pač pa o prihodnjem itd..

OPOMBA. — Cenjena društva ozir. brate uradnike opetovano upozarjam, da vpišejo v prošnjah ozir. zdravniškem spričevalu na vprašanje pod štef. 5. mesto ali vas, kjer je prosilec rojen, ne pa samo Avstrija, kakor večkrat kdo zapiše. Bratje tajniki bi morali vso svojo pozornost obračati na to, da se poslovanje olajša.

Društvo štef. 14 v Yale, Kans. poroča, da je na svoji redni seji meseca aprila soglasno izvolilo podpredsednikom Jurija Bogataja, ker je prejšnji podpredsednik br. J. Kuplen, prostovoljno odstopil.

Društvo št. 45 poroča o nesreči in smrti brata Jožefa Tavčarja, c. št. 1055. Omenjeni je padel v rudnik (šaft) 85 čevljev globoko, da je bil takoj mrtev. Pokojnik je bil pokopan dne 17. t. m. Bodí mu lahka tuja zemlja! — Cenjena društva in člani, sodite sami o sledečem: Mesec aprila je bilo to društvo denuncirano rudokopni družbi od strani nekega gospoda duhovnika. Radovedni smo bili sedaj, če bi hoteli gospod fajmošter umrlega brata brezplačno pokopati!! No, kakor smo pričakovali, se je tudi zgodilo: gospod fajmošter se niso hoteli brezplačno potruditi! —

Cenjena društva opominjam, da pošljejo vse listine, tikajoče se katerikoli podpore, glavnemu uradu. Podpora se vedno izplačuje po izkaznici od dneva prvega zdravnikovega obiska do zadnjega Kdor se ne ravna po tem, ne dobi pravočasno podpore in je vzrok temu sigurno bolnikova ali uradnikova krivda.

Bratski pozdrav!

Jos. Ivanšek, gl. taj.

VABILO

k prvemu izletu (pic-nic), katerega priredi društvo Maj štef. 25. S. S. P. Z. v Reading, Pa. dne 30. majnika 1910 v New Fair Ground parku med 10. in 11. ceto, severna stran. Začetek ob 1/2 uri popoldne. Navljudneje se vabijo vsi tu in v okolici živeči Slovenci in Slovani na izlet. Zabava bode na svežem zraku pri vzorni godbi in hladnem pivu. Ostali bodete lahko pozno v noč, ker bomo imeli električno razsvetljavo. Toraj na svidenje dne 30. majnika! lx

ODBOR.

VABILO NA VESELICO.

Iz Sheboygana, Wisc., nam poroča rojak Frank Zoran, da priredi Slovensko Mladeniško Podporno Društvo "Nada" veselico (pic-nic) in sicer dne 19. junija v Waltschlesien parku. K zabavi se vabijo vsi rojaki. Za dobro potrebo in izvrstno pijačo bode skrbel odbor.

OPOMIN

na vse one rojake, ki imajo še v svoji oskrbi knjigo "OPATOV PRAPORŠČAK" za razprodajo se vljudno prosi, da iste kar jih še kdo ima nemudoma dpošle upravnistvu Glas Svobode ter da ob enem poravna tudi tozadevni račun.

Upravnistvo Glas Svobode Co.

1518 W. 20. St. Chicago, Ill.

Morilec Elsie Siegel?

Iz Wellington, Kans. se poroča, da je tamkaj pred dvema meseci bival Kitajec Leon Ling, morilec misijonarke Elsie Siegel. — New yorška policija je obveščena.

Listu v podporo.

Frank Zoran 24c, A. Jemec 26c, Geo. Brinšek 26c.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jas-sauku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebuje medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavi. Priporočamo ga za preganjanje plinov iz drobja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerikoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St.

Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobukov.
V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga sraje spodnjega perila, kravat itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovolnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, oglejte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoldne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujsih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljšje pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiselní list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO: Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO: Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

231

VARSTVO DELAVCEV.

V Ameriki je toliko postav, ki so bile izdane za varstvo delavcev, da bi si človek, kateremu razmere niso dobro znane, moral misliti, da se čuva delavce tako skrbno, kakor otroke milijonarjev. Kakor znano, tukaj z obrtno postavodajo nima opraviti zvezina vlada. Združene države imajo sodno oblast na tem polju samo v distriktu Columbia in svojih lastnih teritorijih, razum tega pa je v ustavi tudi točka, po kateri sme kongres uravnavati trgovino med državami in inozemstvom. To točko so pa v zadnjih letih tako razširili, da se nanaša deloma tudi na delavce, in sicer na način, da jih zvezina postava lahko v transportni obrti štiti.

Drugačnaka pa je zadeva pri državah, vsled česar je, skupno z teritorijelno vlado, ki ima tudi nekaj besede, približno pol stotine inštance, ki morejo delati "so-cijalne" postavne. Delavci imajo namreč glasove, razum tega so pa razni dohodolneži, ki imajo na vsak denar, vpliv in mnogo časa, vedno na delu, in radi tega je postavodaja prisiljena, "da nekaj stori". Mnogi zakonodajci je res velika. Pred nekaj časa je izšlo 29. letno poročilo delavskega komisarja v podobi debelega zvezka, v katerem so bile označene delavske postavne, ki so bile izdane do leta 1907. Od tega časa je zopet nekaj zvezkov, ki vsebujejo šele sedaj izšli buletin delavske pisarne iz leta 1909. Število v letih 1908 in 1909 izdanih "Labor Laws" seže v stotine in obsegajo vsa, le možna razmerja in stike v eksistenci delavcev. Samonasebi to vneto delovanje v postavodaji ni slabo znamenje, a nekaj manj bi bilo v tem slučaju več; namreč ena zvezina postava, mesto tolikih državnih postav.

Začasno pa še ni pričakovati, da bi obrtna postavodaja postala zvezina zadeva, in vsled tega se je pač treba pomagati z mešani-
co, ki je nastala vsled predlogov v zakonodajnih raznih držav.

Popolnoma nemogoče je, da bi vse načine te postavodaje navedel v časniškem članku. Označiti se more samo glavna tendenca istih. Zanimiva je vsekakor tendenca, porušiti stari angleško-ameriški zistem "Employers Liability" (odgovornosti ozir. jamstva). Za to se gre sedaj v prvi točki naše socijalne postavodaje. Kakor vsa znamenja kažejo, se ravno sedaj izraža ljudska volja, da se ne bode več dopustilo brezplačno morenje delavcev na altarju industrialnega moloha. To zahteva uničenje "common law", ki je dosedaj praktično stvarjal delavce brezpravne in ni dopuščal temeljne postavde, da je za ne-zgode odgovoren kapital, kakor to pripoznava angleška postava. Iz tega poročila pa tudi razvidimo, da ni New York država, ki ga je najprej imitirala, ampak južna država Georgia, kar je dokaj značilno.

Seveda se ta porušitev ne zgodi kar hitro, ampak počasi po daljšem obotavljanju. Vendar pa vse vleče k zrušitvi. Združene države same so delovale za svoje delavce v železnišnem — jamstvenem — zakonu, in velik del drugih držav je sledil temu vzgledu. Tako razvidimo, da se cela vrsta držav ne strinja, vsaj v celoti ne, z izvajanjem, da prevzame delavce navadni riziko svojega opravila. Nadalje so razne postavodaje odstavke o "neprevidezosti" delavca, ki oprosta delodajaleca jamčevine, precej omejele, kar vendar vsaj kakoršnokoli zahteva opravičuje. Odpoved odškodninske za-

hteve po takozvanih pogodbah ali vsled tega, ker dobiva ponesrečenec podporo od tovarniške blagajne, v državah Iowa, Texas, Ohio in Maine ni dopustna. V Montani so zavarovani premogari po nemškemu vzoru. Delodajalci morajo plačevati davek od vsake tone premoga, delavci pa odstotke od plače. Tako nabrani fond oskrbuje vlada. V slučaju usmrtitve dobijo sorodniki ponesrečenega \$3000. Tudi pri poškodbah se dobiva pomoč do zneska v visokosti \$3000. Neka postava države Indiana dovoljuje najvišjo svoto \$10,000 sorodnikom ubitega premogarja.

To je nekaj novih postav, ki dokazujejo, da se je za zavarovanje delavcev potom raznih postavodaj vsaj nekaj ukrenilo.

IZKORIŠČANJE V KAZNILNICAH.

Končno je zopet našla slepa svinja želo. Nek kaznilnični ravnatelj je po toliko in toliko letih pronašel, da je pravzaprav krivica, če se pusti tpeti jetnikovo rodbino lakoto in če se jo pusti v največjem pomanjkanju. Saj vendar ni krivda žene ali otrok, če je mož radi kakega zločina v zaporu, in zakaj naj bi toraj rodbina brez reditelja vsled tega trpela? Zakrivila ni ničesar, a vendar trpi mogoče se več, kakor oni, ki je zaprt. Temu zlu naj se toraj pride v prihodnje v okoliš na ta način, da se dá del zaslužka, katerega si pridobi jetnik v ječi, njegovi ženi, oziroma rodbini. Dosedaj se je v tem pogledu "okorščala" država in zasebni podjetniki, ki so dajali delati svoje izdelke v kaznilnicah.

Omenjeni kaznilnični ravnatelj trdi popolnoma pravilno, da tako izkoriščanje ni na mestu, a do tega prepričanja je prišel nekoliko pozno.

Na tisoče jetnikov je uvidelo to že pred mnogimi, mnogimi leti in tudi pritoževali so se. A nihče jih ni poslušal. Saj še navaden delavec nima nikjer besede, pa bi jo imel jetnik — zločinec! Mnogo je slučajev, da človeka, ki je svojo kazen že odslužil, zasleduje policija, da se mu njegova kazen še vedno predpadeva in da na ta način še dela ne dobi. To niso mogoče samo zatiranje, ampak ga la resnica. Če je imel kdo smelo, da je bil v državi Pennsylvaniji pet let zaprt, bode moral potrditi, da je ves ta čas delal, po odsluženju kazni pa dobil \$5.00. S to svotico naj začne odpustiti kaznjene — novo življenje. Kako pa človek lahko smukne v ječo, je nam vsem znano. Povodom štrajka železničarjev v Philadelphiji so bili delavci na obtožbo surovih konštaberjev obsojeni na več let ječe — in kaj naj počno med tem časom rodbine nedolžno obsojenih? —

V državi Michigan je pa še slabše. Tu se primeri, da kak željno prostosti si želeči obsojenec na dan, ko bi ga morali izpustiti, izve, da dolguje državi ali družbi, kateri ga je država prodala, še toliko in toliko, in preda, da bi ga odpustil, mora še dalje "sedeti", dokler dolga (!) ne odsluži. Na ta način toraj ni čudno, če kak obsojenec, ki se misli in ima trdno voljo poboljšati se, zapade zopet v stari greh, in to vsled srda. Kako pa je šele onemu, ki pride v ječo vsled izpovedbe kakega famoznega konštaberja ali pomožnega šerifa, kakoršni so oni v štrajkarskih okrajih države Pennsylvanija?

Gotovo je, da se mora vsak zločin kaznovati, a s tem se ne sme tudi kaznovati zločinecve rodbine. Zločinec in po nedolžnem obsojenega se v kaznilnici izkorišča na vse mogoče načine, rodbine pa so v največji bedi. Delo je za jetnika potrebno, ker gotovo vsak tak, ki pride po lastni krivdi, ne sreči ali po nedolžnem v ječo, rajše dela, kakor da bi tedne in tedne polegla v zaporni celici, kjer ne ve, kaj naj bi počel sam s seboj in dolgem časom. Delo v kaznilnicah je za jetnika prava tolažba, ker bi inace popolnoma otópel, mogoče celo poblaznil. Noče pa, kar tudi ne sme biti, da bi ga izkoriščevali, ali celo grdo z njim postopali. Ne sme si biti vsako minuto svest, da je suženj. V sužnosti se še ni noben človek poboljšal.

Radi tega ima oni kaznilnični ravnatelj popolnoma prav, ko trdi, da se mora jetnikovo delo tudi plačati, kakor zasluži. Po odpušitvi iz ječe si bode potem za-

mogel s prisluženim denarjem pridobiti novo eksistenco. Zaporna kazen sama na sebi je že dovolj velika kazen, katero se ne sme poostriiti še s tem, da se jetnika izkorišča. Dobro bi tudi bilo, da bi se dal vsak sodnik, kaznilnični ravnatelj, paznik in konštaber za tri do pet let zapreti, da se zamorejo prepričati, da je odvzetje prostosti največja kazen.

REŠEVANJE DUŠ — Z IGLAMI.

Klerikalizem poganja, kakor je vsem znano, čudne evetke. Znano je tudi, da so si modri patri jezuitskega reda posebno v zadnjih stoletjih ubijali glave, kako bi bilo mogoče, novorojenčka v materinem telesu krstiti, in tako rešiti njegovo dušo.

Sedaj je to važno vprašanje rešeno. Rešilo se ga je umevno v Avstriji, ki ima še več takih bistrih glav. V Lincu ob Donavi so namreč profesorji škofijskega — teologičnega učiteljskega v listu, katerega izdajajo vsako četrtletje in ki se imenuje "Theologisch-praktische Quartalschrift" v zadnji številki, na strani 2, objavili izpod peresa nekega pobožnega zdravnika članek katerega naslov se glasi: "Krst v materinem telesu s pomočjo votle igle; nova metoda, na enostaven način otroka in utero veljavno krstiti. Za duhovnike, krščanske zdravnike in babice."

Predgovor zagotavlja: "Ta metoda omogoča in dopušča še večji vir neskončne milosti in izveličanja, kakor je bilo doslej mogoče." Dosedaj namreč rabljena metoda, v slučaju potrebe še ne rojenega otroka krstiti in utero (v materinem telesu), na način, da se in vias naturales (po naravnih potih) prenese krstila voda na otroka, ni pripravna, bodi si, da se blagoslovljeno vodo prenese na prstu ali s pomočjo eevi podobno pripravno. "S pomočjo nove votle igle se lahko v sredini materinstva veljavno vsakega, nerojenega otroka, ki je v nevarnosti, krsti, kar pomenja, če primerjamo dosedanja postopanja v slučaju potrebe, vsekakor velik korak naprej, ker bodo odslej naprej množestvilni otroci v materinem telesu deležni milosti krsta, med tem, ko bi morali drugače v predpreklu čakati izveličanja."

Ta nova metoda ne obstaja v ničemer drugemu, "kakor da se skozi predno materino trebušno mreno porine tenka, votla igla do glave nerojenega otroka." To postopanje popisuje "učeni" profesor jako natančno in potem nadalje preiskuje, v katerem času se naj prične z reševanjem duše potom votle igle. Pri tem pride do zaključka, da se more na ta način krstiti nerojenega otroka po petih mesecih nosečnosti, ker se pred tem časom ne more z gotovostjo vedeti, če sad sploh živi.

Škoda bi bilo, če bi pisatelj s tem reševanja važnih klerikalnih problemov končal. Rešiti se mora v tem pogledu še mnogo drugih važnih vprašanj. Na primer rešitev velevažnega problema, kakšne barve so koline na repu hudiča Bitru in če si ta generalmajor hudičev svoje kremplje porče samo enkrat na mesec, ali večkrat.

ČASOPISI IN ŠTRAJK.

Vrednost delavskih listov se ne pokaže nikdar v boljši luči, kakor ob časih gospodarskih bojev, štrajka in bojkota. V takozvanih mirnih časih se dozdeva mnogim delavcem, ki mislijo o časopisih le površno, da ni bogve kake razlike med kapitalističnimi časopisi in delavskimi listi. Da, mnogokrat se dogaja, da dajo delavci kapitalističnim časnikom prednost;

mogoče zato, ker je v njih več površnega čtiva, ali pa tudi, ker se dobijo za nekaj centov ceneje. Mogoče je tudi, da kak kapitalističen list tupatam poroča o delavskem gibanju; seveda s pridržkom, da v kaki točki ne nasprotuje kakemu bossu, ali celo celi zvezi bossov. Kmalu pa dobijo oni člani, oziroma poročila, drugo lice. Kapitalistični časopisje se ne upa zameriti bossom, ker je ponajveč odvisno od njih, od bossov pa stotisoč — delavci.

Toda v bojnih časih je drugače. Če izbruhne kak veliki štrajk — kar se itak večkrat dogaja — in je kapitalistični časopisje primorano, že radi senzacije, priobčiti kak članek, potem se zgodi nadelje vedno tako: najprej zažene

kapitalistično časopisje velik krik in eno poročilo preganja drugo. Ost pa je navadno obrnjena proti delavcem. Če se štrajk vleče dalj časa, kakor je navadno pri velikih štrajkih slučaj, so poročila kapitalističnega časopisja delavcem-štrajkarjem vedno sovražnejša. Prva poročila imajo navadno dodatek, da je štrajk pravzaprav izgubljen. In končno vtihne kapitalistično časopisje.

Konec je seveda, da izgubi večji del občinstva zanimanje, kar se umevno bossom dopade.

Ker, če bi poročali kapitalistični listi resnico, če bi obračali vedno in vedno pozornost na to, kako ravna bossi z delavci in kako opravičene so zahteve, katere stavijo delavci, kako se nadalje bossi trdnovratno branijo, ugoditi upravičenim zahtevam, potem bi se tudi med občinstvom pojavila nevolja, kar bi delavcem veliko koristilo.

In vsled tega je bossom jako ljubo, če poroča kapitalistično časopisje o štrajku kolikor mogoče malo in pri vsem tem še s pristavkom, da je štrajk izgubljen; tako se glasijo taka poročila, dasiravno se štrajk vedno bolj razširja.

S takimi poročili se vzgraja skabe, če bi pa bilo širše občinstvo vsled pravih poročil istotako ogorčeno nad izkoriščanjem delavcev, ne bi nikdar bilo toliko skabov, kakor jih je, ker razširja kapitalistično časopisje vesti, da je štrajk pravzaprav že končan in da ni utemeljen.

Tu imajo delavci samo enega zanesljivega prijatelja, na katerega lahko računajo v vseh slučajih, in to je delavsko časopisje. — Potom tega lahko pregledajo ves položaj. Če vidijo, da se zavzema časopis zanje v vseh slučajih, in da ostro bica izkoriščevalce — p o t e m u vidijo, da je samo eno orožje, s katerim se lahko bojujejo, da zmagojo.

Nesreča je, da se to šele potem zgodi; da to svoje najmočnejše orožje zanemarjajo toliko časa, dokler ga ne potrebujejo. Delavec mora biti vedno pripravljen na boj, dasiravno je sklenjeno med kapitalistom in delavcem premirje. Kdo ve, kaj bode jutri? Gotovo se trudi delavsko časopisje za delavski blagor, a če se ga od onih, ki so največ zainteresirani, ne podpira, tudi ne more veliko storiti. Če ga pa podpira veliko število naročnikov, in da se vedno za njega agituje, postane največja delavska moč. Delavec mora tudi v mirnih časih poslušati besede in nasvete, ki postanejo v času boja za njega neizmerne koristi!

Štrajk, najsihoda v tej ali oni obrti, oziroma delu, bi bil kmalu končan, če bi se vsi delavci ravnali po listu, ki je z njihovo podporo postal največja delavska opora. Delavci pa si morajo izvoliti list, ki ni odvisen od nikakega businessa, ampak katerega program in načelo je: Vse v delavčevu korist.

Dobra organizacija in dober delavski list, ki ni od nikogar odvisen: to sta predpogoja za zmago za svoje pravice se borečih delavcev.

Ne sme se pa misliti, da se more tako mogočno orožje skovati takrat, ko se je boj že pričel. Orožje je treba imeti vedno pripravljeno in mora se ga vedno in vedno izboljševati. Za slovenske delavce mora postati to mogočno orožje neodvisni in delavski list "Glas Svobode". Slovenski delavci, naročajte se na ta neodvisni list, podpirajte ga vedno in s tem si kupite orožje, na katero se lahko zanesete v vsakem boju. Na delo toraj in agitacijo, da postane neodvisni delavski list najmočnejše orožje slovenskega delavca!

Ali ste že obnovili naročnino na "Glas Svobode"? Blagovolite to takoj storiti, ako želite da se Vam list redno pošilja!

17 JEWELLED RAILROAD WATCH
Patentiran navjajnik, za moške ali ženske 18K SOLID GOLD filled z lepo okrašenim dvojnimi pokrovom, držal vedno korektni čas, primerne delavcem na železnicah. JAMČENA ZA 20 let. Za pridobitev 20 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za \$5.75 in vrnite troške, na prelopi, in ako ste, kot se tu reprezentira NE PLAČAJ NITI EN CENT. Pomislite pa, da lahko plačate \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro 14K pozlačeno veržico in vrsteček darujemo z vsako uro. **EXCELSIOR WATCH CO** 505 ATHENAEUM B'LD'G, Chicago

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, tr-pentinovega olja iz koreninice, nabiranja različnih rož in vseh nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svoje na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevel sem 40,000 akrov najfineje ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavljala se bode stara pesem. Kar se danes nudi za \$16 akter, predno mine 20 let se bode prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10,000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od \$50—100 v pridelku pavole, \$30—50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen družih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, ker cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je \$16.00 akter, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. \$6.00 na akter takoj in ostanek na 6% obresti poljubno. **F. GRAM REALITY CO. NAYLOR, MO.**

Zakaj trpeti bolečine, ko iste lahko tako odženete s "KAPSOL"
čudovitim mazilom za vse bolečine kot revmatizem, nevralgijo, glavobol, trganje v krizu. Isto tudi odstrani otekline in prežene otrplost.
Navodilo: Pomažite malo Kapsola na prizadeti del dvakrat na dan. Cena 50c., po pošti 55c. Denar lahko pošljete v znakmah.
J. C. HERMANEK LEKARNAR
1800 So. Center Ave., Chicago, Ill.

Slavnemu občinstvu

blagohotno naznanjamo, da je naša nova pomladanska razstava oblek za odrasle, mladino in dečke, klobukov, spodnjega perila sedaj popolnoma založena. Pridite pripravljeni in oglejte si najnovejše in najlepše vrste blaga, ki smo jih kdaj imeli

Možke pomladanske obleke \$10 do \$25
Obleke za mladeniče.....\$5 do \$15
Obleke za dečke.....\$2.50 do \$10

Blue Island Ave. & 18. cesta.
Jelinek & Mayer lastnika.

ATLAS BREWING CO.
sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.
LAGER MAGNET GRANAT
Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.
Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.
toči PERU PIVO.
PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.
Podpirajte krajevno obrt!

Vašo obleko napravim po meri
in vašem okusu; nikar ne kupite obleke, ki je bila narejena za koga drugega.
CHARLES TYL
THE POPULAR TAYLOR
1945 So. Halsted Str. nasproti 20. ceste, Chicago, Ill.
Na zahtevo pošljem vzorce na vse kraje, samo pišite mi kako barvo, kakovost in ceno želite.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
 TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Jos. Klaužar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

IZ PUEBLO, COLO.

Tu v Pueblo, Colo., kjer se je porodil naš delavski list "Glas Svobode" imamo slovensko narodno podporno društvo "Orel" št. 21 S. N. P. J. To društvo lepo uspeva in priredi sem in tam kakšno zabavno veselico, katera je navadno dobro obiskana. Člani tega društva smo vsi naprednega mišljenja ter smo zavedni delavci. Ker je temu tako, imamo veliko zavidlivecev, takovih, ki jim po domače pravimo "nazadnjaki in farški petolizeci".

Med temi nazadnjaki je tudi naš "gospod", ki hoče biti vodja naše slovenske naselbine, in lasti nekaj "slovenski" list, kateri pa je do sedaj v taki slovenščini krpučaril, da je moglo slehernemu rodoljubno srce žalosti ginjevati. Tega ne bi še omenjali, posebno zato, ker je nam Slovincem v sramoto, vendar pa nas sili v to njihovo izzivanje v 52. številu S. G. N. predbacivajoč nam, da so vabila za našo veselico za slovensko narodnost sramotilna in poniževalna. Priznamo, da je napravila angleška tiskarna nekaj pomot, ter da nismo nobeni pokvarjeni študentje ali pa celo župniki (ki še ne vedo, kaj čitajo, kadar mašo berejo), da bi znali kaj je prav in kaj ni. Mi nismo tega krivi, reči pa le ne morete, da je kriv za pomanjkljivost naše izobrazbe sistem, katerega vi zagovarjate. Širša javnost naj sodi! Da, tako je prav in sedaj vam širša javnost pove v obraz: Lopov vidi troho v očesu drugega, bruna v svojem očesu pa ne vidi. Zakaj prelivate krokodilove solze nad povabili? Menda zato, ker ni društvo "Orel" istih naročilo pri Vas? Društvo že ve, zakaj jih ni pri Vas naročilo!

Zakaj ne prelivate krokodilovih solz nad vašim produktom, ki je "cvet" nepravilne slovenščine?

Oseba, ki se hoče postavljati za narodnega učitelja in živati častnikarsko čast, mora pred vsem biti podkovana v tem, o čemur hoče poučevati narod. Pri Vas pa tega ni, toraj se nam ne silite v ospredje, ker ameriški humbug pri nas nima tal.

V prej omenjeni številki tudi pišete:

"Poizyate nas, naj list izdajamo na socijalistični podlagi, to se pravi za blagor naroda in delavstva. Ta poziv moramo kratkoma odkloniti, in sicer, ker smo si v svesti, da nismo še nikdar pisali zoper pravi in zdravi socijalizem, ampak vedno in povsod nevtrajno zastopali in zagovarjali koristi in težnje delavčeve..."

V tem odstavku ste pokazali, da se prav po farizejsko lažete in to, da Vaš list nima unijskega znaka, je najlepši dokaz, koliko razumete socijalizem in kako NEVSTRAJNO zastopati in zagovarjate težnje delavčeve!

Ni vredno, da bi radi vas trčili prostor v delavskem listu, reči pa moramo odkritosrečno, da se zgraža društvo "Orel" nad takovimi napadi od Vaše strani in to radi tega, ker dobro ve, da vam "orlova" naprednost nikakor ne ugaja. Kdor je nazadnjaški ne more biti ob enem socijalist, ker že težnja radikalec in klerikalcev so si tako nasprotujoče, da sploh govora ni o velikanski razliki med težnjami reakcionarcev in socijalistov. Po barvi se Vas

pozna, koliko vam je narodnost in socijalizem na srečo. Vaše stališče, Vaša taktika in klerikalni duh dovolj povedo zakaj vam je društvo "Orel" v nosu in zakaj tak napad.

Svetujemo vam, da pustite "Orlovec" na miru, ker imajo isti ostre kremplje. Sicer pa, pometajte pred svojim pragom.

K. D. M.

IZ WESTMORELAND OKRAJA.

Posebno poročilo.

Tukaj vam hočem podati nekaj bolj važnih novic iz Irwin premogarskega okraja, kjer se sedaj bije neizprosni boj med organiziranimi premogarji in operatorji — za pripoznanje unije in unijske plačilne lestvice. Dasi je položaj nespremenjen, vendar vse kaže, da pride kmalu do odločitve. Vsa sredstva, katerih so se dosedaj posluževale razne družbe, nič ne pomagajo in tudi ne mnogobrojne čete deputijev, pinkertoncev in enakih barab, ki so že precej tisočakov potegnili iz žepov operatorjev za svoje tolovajstvo. Njihovo število se čim vedno bolj manjša in to je dobro znamenje.

Oblasti so prepričane, da so vse dosedajne nemire povzročili le oni ljudje, katerim pošteno delo smrdi, kateri se najraje žive od lopovstva in so kompanijam najboljše sredstvo, da zamorejo braniti njihovo posest, za kar so seveda dobro plačani z denarjem, katerega so jim nakupili delavci.

Kljub vsemu temu je pa vse eno upanje, da se sedajni štrajk konča prav ugodno za delavce, z izjemo premogarje — seve, če bodo vstrajali in če se ne bodo dali pregovoriti.

Ob nedeljah in pondeljkih se plazijo razni kompanijski hlapci okoli delavcev, skušajo jih pri-

dobiti, da bi se povrnili na delo, toda vse prigovarjanje je bilo zaman, ker delavci niso dali pregovoriti.

Ob enem se mora pohvaliti štrajkarje v Madison in Hermine, ker tam so najbolj stalni in odločni in kjer so imeli največ opraviti z deputiji. Claridge je tu di dober, izvzemši par izjem, ki so navidezno vneti za štrajk, v resnici pa govore ravno nasprotno in se najraje tako obračajo kakor veter piha, tako, da bodo po izidu tega konflikta lahko govorili tako, kakor bode izpadlo in sicer v prilog te ali one strani. Taki možakarji — vetrnjaki so slabši kot skabje ali štrajkokazci, ker oni s slabo besedo store več zlega kot pa deset skabov z delom.

Pred vsem pa se mora opominjati premogarje, da še nadalje strajajo in da se ne puste pregovoriti. Do odločitve pride kmalu, prej ko si mislimo. Unija nas po možnosti podpira, sedaj so najprej na vrsti taki, ki najbolj potrebujejo in vsled tega se ne moremo za enake deleže potegovati, ker kdo ima več družine tudi več rabi. Razume se, da so bili vsi darovi do sedaj v obliki jestvin in ne v denarju. V bodoče se bo tudi gledalo na to, da ne bo treba nikomur lakote mreti.

Nekateri, to so oni, ki že takoj pri vstopu v unijo zahtevajo prestopne liste (transfer cards), si naj zapomnijo, da mora biti vsak prej tri mesece član unije predno dobi prestopni list.

To je približno vse, kar se je v teku zadnjih dveh tednov spremenilo v Westmoreland okraju. Premogarji naj se držijo tega, kar so začeli, ker ako izgube ta boj, bo s težko priti do naših pravic in bič priganjačev bo še trdnje padal po naših plečih. Ne vdajmo se!

Poročevalec.

DIVJAK IN CIVILIZACIJA.

Ubog in zabit divjak se je predrznil staviti par vprašanj pobožnemu misjonarju, potem ko ga je slednji hotel spreobrniti h katoliški veri rešiti njegovo pagansko dušo in mu podeliti sode civilizacije.

"Praviš, da naj delam?"

"Gotovo, gotovo, moj revni brat, ker satan vedno išče lenobo, da jo pregrešno izrabljuje nad grešnim človekom."

"Gospod, kdo je satan?"

"On je hudič."

"Ali živi v tvoji deželi?"

"Ah, ah," odgovori misjonar, zavijajoč oči, "hudič je povsod, kjer bivajo ljudje."

"O tako! Jaz ga še nisem videl, pa mi tudi še nikoli ničesar žalega storil ni in zato mislim, da ostanem tak kot sem."

"Ne, ne," je vpil pobožni mož.

"Pasti lenobo je greh."

"Ali delajo vsi ljudje v tvoji deželi?" vpraša divjak.

"Da."

"Ali vsi trdo delajo?"

"Hm, da, večina."

"In so vsi oni, ki trdo delajo, veseli?"

"Aaa, ne, niso," je odgovoril misjonar, obotavljajoče.

"Kaj je to?"

"Vidiš, v naši deželi je veliko revščine."

"Kaj, tudi med onimi, ki trdo delajo," je rekel začudeno divjak.

"Da, da, žalibog, da je tako."

"Potem imajo po mojih mislih, oni ki ne delajo, jako slabe čase."

"Ne. Oni ne rabijo delati, ker so bogati in ne poznajo revščine."

Divjak se je namrdnil in po kratkem molku je vprašal misjonarja: "Kaj pa hočeš povedati z besedo: Revščina?"

"Če človek nima dosti hrane, ali pa nima dobre hiše, kjer bi stanoval."

"Kaj praviš, da v tvoji deželi primanjkuje živeža?"

"Ne," je bil zategnen odgovor: "dosti živeža je, ampak razumi, revni so in nimajo denarja, zato ne morejo kupiti dovolj živeža in tudi ne stanovati v lepih hišah."

"No, pa jaz mislim, da si rekel, da trdo delajo," je odgovoril divjak zelo potrpečljivo.

"Gotovo, res je tako."

"Zakaj pa tako trdo delajo?"

"Da zaslužijo denar, s katerim kupijo živež," je odgovoril nestrpljivo misjonar, kateremu se ni prav nič dopadala divjakova neumnost.

"No, in zakaj pa ne kupijo živeža? Ali so radi lačni?"

"Se ve, da ne. Dovolj ne zaslužijo."

"In vkljub temu delajo pridno."

"Da."

To ni šlo divjaku v glavo in začel je premišljevat. Po kratkem molku reče:

"Na tem otoku ne rabim dosti delati in kedar sem lačen si naklatim sadja z drevesa ali pa nalovim rib. Hej, kaj pa je ime tvoje dežele?"

"Civilizacija," mu je odgovoril divjak, na kojega obrazu se je pojavila komaj vidljiva rudenčica.

"Mislim, da ne bi bilo zame dobro, ko bi se tvoje šege sem zanesle," je rekel divjak premišljeno. "Oprosti mi, ko ti odkrito povem, da je tvoja dežela, dežela morev, kjer se bojite satana, ki ga moj rod ne pozna in ga tudi noče poznati. Lahko noč! Pazi se kače!"

Listnica uredništva.

M. T. v Baltie, Mich. Kakor vidite, imamo poročilo že od nekega drugega, ki nam je prej poslal dopis, kakor Vi. Iskren pozdrav.

Gostilna "Slovenski Dom"

na

2236 So. Wood ceste

to je med Blue Island ulico in 22. Mladic & Krampats.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
 VOZIJO iz AVSTRO-
 OGRSKE v NEW
 YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Alice 8. June 1910 | Argentina 6. July 1910
 Oceania 29. June 1910 | M. Washington 13. July 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 5te ceste v South Brooklynu.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo-TRST, za Ogrsko-REKA
 Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; obuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

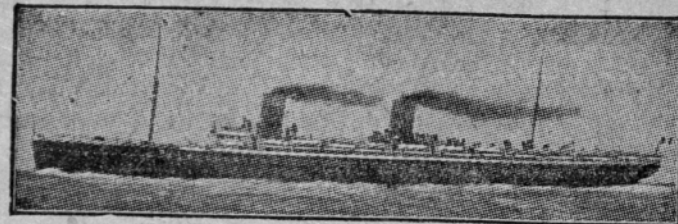
2 Washington St.,

New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila
 Pristanišče 57 North River vzaobje 15th St., New York City.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,

na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popraviljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastoj.

Kašparjeva Državna Banka,

vokal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$3,000,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo škatle in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

PRIZNANJA TISOČ IN TISOČIH

ozdravljenih in hvaležnih bolnikov kateri vam dajejo dokaze zaslug svetovnoznane in slavnega ravnatelja od

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

kateri se žrtvuje, in je ozdravil že nebrojno število slovenskih bolnikov. Vsaki bolnik, kateri se je zaupno obrnil, na slavnega ravnatelja tega zavoda je bil zadovoljen, zadobil popolno zdravje in srečo, katere se veliko družin, očetje, matere in otroci večje.

Nima bolezni na svetu, katere bi zdravnikom tega zavoda ne bile poznate in katerih zdravniki tega zavoda ne bi mogli v kratkem času ozdraviti, najsibode možka; ženska ali otročja zastarela ali kronična bolezen. Slavni zdravniki tega zavoda zamorejo povoljne uspehe svojega delovanja, z tisočimi zahvalnimi pismi dokazati v katerih se ozdravljeni bolniki z najprisrčnejimi besedami zahvaljujejo za jim podeljeno pomoč in zdravje.

DRUGI ZDRAVNIKI KATERI OGLASUJEJO IN GOVORE VELIKO O SEBI NE MOREJO DOKAZATI NITI JEDNEGA POVOLJNEGA DOKAZA SVOJEGA DELOVANJA.

Nobeden naj si ne krati življenja, zadovoljnosti in posvetne srečo in trpi v bolezni, temveč naj se takoj obrne na znameniti in svetovznani zdravniški zavod ker našel bode največjo srečo in pridobil zopetno popolno zdravje.

Pridite osebno ali pa pišete na

The Collins N. Y. Medical Institute

140 W. 34th Street, New York City.

Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnatelj.

Uradne ure so: Vsaki dan od 9 ure dopoldan do 1 popoldan in od 2 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih on 9 ure dopoldan do 1 popoldan. Vsaki torek in petek od 7 do 8 ure zvečer.

NAVODILO
K
ZDRAVJU
BY
DR. E. C. COLLINS.

100.000
Zastoj

teh, po celem svetu znamenitih in podanih knjig o vsaki bolezni, se razpolje. Treba je samo 5 centov za poštno priložiti.

NAVODILO K ZDRAVJU
NOBEDEN

ne more reči, kaj tu manka, nikdo ne more iznajti kako bolezen ima in nobeden je ne more natančno opisati, ako ni prej prebral to znamenite knjige v kateri so vse bolezni opisane. Radi tega naj si vsaka slovenska družina, takoj jedno prebrati, ker je neprecenljiva in neobhodno potrebna, da si zamorete v silnaju bolezni takoj pomagati.

Niti eden drugih zdravnikov ni imel istega potrpljenja in zmornosti, da bi vse bolezni natančno prestrdal, vsako bolezen dobro poznal ter bil zmožen tudi vsako bolezen ozdraviti, ter spisati tako neprecenljivo knjigo, človek, njegovo življenje in zdravje.

PA ZAKAJ?

Zato, ker nobeden drugih zdravnikov na svetu ni imel toliko znanstva in skusenj spoznavati vse bolezni ter iste ozdraviti. Pišite takoj danes in naslovite pismo sledeče:

The COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE
140 W. 34th St., New York.

DOPISI.

Baltic, Mich.

Cenjeni urednik: —

Prosim za nekoliko prostora v nam priljubljenem listu Glas Svobode. Naznaniti hočem žalostno novico. Dne 15. t. m. se je namreč ponesrečil v Baltic Copper rudniku rojak Jožef Tavčar. Zjutraj je šel zdrav in vesel na delo in po kosilu, ko je zopet prišel na prosto, pridrvi "boeket" ga treči v glavo in vrže naravnost v šaht — 100 čevljev globoko. Obležal je na mestu mrtve.

Ranjiki je bil naš član, ud. društva št. 45 S. S. P. Z. in društva sv. Matije S. H. Z. Oba društva sta mu priredila lep pogreb. Društvo št. 45 S. S. P. Z. mu je kupilo krasen venec, društvo sv. Matije pa mu je preskrbelo godbo.

Ranjiki zapušča v starem kraju starše in brata, kakor tudi v svobodni deželi enega.

Omeniti moram še, da smo šli k odborniku društva sv. Matija, da se skupno pogovorimo o pogrebu, ker je ranjiki vendar bil član obeh društev. Ti so nas pa nahnulili, da nimamo s pokojnikom nič opraviti, ker nismo katoliški ljudje in da smo proti veri in ničvredneži.

Tako nas je napadel odbor omenjenega društva in se pripomnil, da ne bo noben ud S. S. P. Z. več po katoliško pokopan. To nam je povedal "Črni Miha" — mož žalostnega spomina, ki nam je ukradel dobro ime pri Baltic Copper Co. s svojim, njega vrednim sodrugom Rev. F. Richterjem, nemškutarjem in zagrizenim sovražnikom vsega, kar je slovenskega. Dolgo sta se ta dva, drug drugega vredna moža prilizovala, da sta prišla v kredit, nakar sta lagala in opravljala, da je grdo. Mi smo pod Local Workers Union in se od takih lizanov ne pustimo opravljati.

To naj za danes zastopuje, da se ne bode dopis preveč zavlekel, in pozdravljam končno vse zavedne člane naše vrle S. S. P. Z., katero toplo priporočam, črnulom, pa želim zdravja na možganih.

Charles Stopar.

Sublet, Wyo.

Cenjeno uredništvo: —

Prišel je veseli čas, katerega smo že dolgo pričakovali. Dobili smo čarter — naše pravice in je toraj umljivo, da je vladalo oni dan veliko veselja med nami. Nesli smo ga v družbino dvorano location št. 2 Cumberland. Podlegli so toraj naši sovražniki in nasprotni.

Podlegli bodo tudi oni, ki nasprotujejo S. S. P. Z. Rojake opozarjam, naj ne poslušajo teh nasprotnikov. Sicer je pa dovolj žalostno, da se dobijo ljudje, ki nasprotujejo sorodjakom, mesto, da bi delali drug za drugega.

Končno naj še omenim, da smo binkostne praznike veselo preživeli ter pozdravljam vse cenj. sobrate in sestre S. S. P. Z., Tebi Glas Svobode pa želim obilo naročnikov.

John Jamšek.

DeKalb, Ill.

Cenjeni urednik: —

Tu pošiljam naročnino \$2.00, še za eno leto, ker je Glas Svobode najboljši delavski list. Vsled tega ga priporočam vsem slovenskim delavcem v Ameriki.

Priobčite tudi nadaljne vrstice, da malo popišem našo naselbino. — Z delom gre bolj počasi. Delamo namreč po pet dni in le redkokdaj ves teden; včasih tudi samo štiri dni. Vendar zaslužimo toliko, da se pošteno preživimo in si tuptam privoščimo kak kozarček ječmenoveca, posebno sedaj, ko je tudi naše mesto postalo "mokro". Tukajšna dva društva dobro napredujejo, kar je gotovo razveseljivo. Podporna društva so, kakor je vsem že znano, za nas velike koristi v slučaju nesreče. Radi tega naj bi rojaki pridno k istim pristopali, da se zavarujejo. Star pregovor že pravi, da nesreča nikoli ne počiva.

K sklepu dopisa ključem rojakom: Naročajte se na Glas Svobode, ki je prvi in najboljši delavski list za Slovence v Ameriki. Radi tega mu želim najboljših uspehov.

I. J.

Listu v podporo.

Frank Germ 10c, zato, ker smo se na ženitovanju Valentina Sesmak dobro zabavali. Math Rančigaj 10c, ker hodi Matevž Urbanič v farovž kurje piške obirat in se zato, ker je Louis Miller moje

dekle poročil. Anton Gorenc eno dajajo zato, ker smo se v Witte, Ill. dobro zabavali. Frank Ostrm 10c, ker mi ni bilo treba ščava od ženitovanja nesi, kakor so mi obetali. Josip Napotnik 10c, zato, da bi bili dobri časi. Karol Kajtna 10c, ker sem zadnjič veliko ribo vjel. Anton Brešan 10c, ker je John Ručar Rozi oženil, da je meni ni bilo treba. Ignac Stemberger 10c, ker smo trije na eno punco mislili, pa je nobeden ni dobil. Josip Suštar 10c, ker naša pečlarija dobro napreduje samo deklet nam primankuje. Louis Pekol 10c, zato, ker se rojaki borijo za napredek svobode ter prid delavske organizacije.

Bratski pozdrav vsem darovalcem in drugim čitateljem G. S., katerim želim mnogo uspeha.

L. P.

McGovern, Pa.

Dragi urednik: —

Lahko rečem, da je ta moj dopis z te naselbine prvi. Zato upam, da ga priobčite v svojem listu.

Ne morem reči, da bi bila naša naselbina bogsigavedi kako velika, a ljudje vseh narodnosti so v njej. Vendar živimo drug z drugim v najlepšem sporazumljenju, tako z patrijoti solnčnate Italije, kakor z najbolj "zbiksanimi" črnei, ki tvorijo skoraj večino naše naselbine. —

Zaposleni smo v premogovniku, ki je last Pittsburgh Coal Co. in spadamo pod "North Federation of Labor."

Z prvim aprilom smo prenehali z delom do drugega majnika. — Med tem časom smo se zabavali vsak po svoje, kakor je kdo vedel in znal. Že 16. aprila smo dobili v obliki lepakov poziv, naj se vrnemo na delo. Lepak je bil lepo tiskan, z velikimi črkami, a nas ni zmotil. Nismo se dali ujeti lepim besedam, da bi se zopet vrnili pod stari jarem, da bi se morali zopet kakor prej mučiti v potu svojega obraza za boren zaslužek, medtem, ko kopčijo naši izkoriščevalci ogromne svote v svojih železnih blagajnah.

Lepakom se ni nikdo odzval. Držali smo se starega gesla "od boja do zmage". Vstrajali smo in se držali postaj, katere smo si sami predpisali.

Dosedaj so bila v tukajšnjem rovu takorekč "odprta vrata", namreč, da se ni delalo razlike med unijskimi in neunijskimi premogarji. Pri zadnji lokalni seji smo potem sklenili, da si morajo vsi oni, ki se niso pri uniji, nabaviti "unijski papir." Sklenilo se je nadalje, da se onim, ki se nahajajo v slabih gmotnih razmerah, ne odtegne pri plači svota, ki se inace uporabi v pokritje stroškov unijskega prava. Sklenilo se je tudi, da se naloži kazens desetih dolarjev onemu, ki se vrača po dnevnem, osemurnem delu ponoči na delo. Raznim polentarjem namreč ni bilo dovolj osem ur dela na dan in so hodili kakor nočni delavci ponoči na delo. Premog so pa nalagali na vozove, ki so bili pripravljeni za delavce drugi dan. Vsled tega si oni delavci niso mogli porazdeliti vozov podnevi in so trpeli škodo pri zaslužku. Da se to ne bode več v prihodnje dogajalo, se je sprejel zgornji omenjeni predlog.

Z veseljem srecam opazuje človek navdušenje in zanimanje naših rojakov za delavsko organizacijo. Vsi vedo cenite korist iste in radi tega goreče za njo delajo. Tako imamo upanje v lepšo bodočnost in v složen združenje bode tudi nam zasijalo zlato solnce svobode in enakopravnosti, po kateri hrepeni toliko zemljanov različnih stanov. V dosegu tega cilja pa je treba velikega požrtvovalnega dela in truda, in zamej se nas bodo vedno hvaležno spominjali.

Toraj dragi tovariši, agitujte kolikor je mogoče za naše organizacije in branite jih pred napadi nasprotnikov. Prebirajte dober delavski list, ki kaže resnico in se trudi za dosego delavskih ciljev. Le s pomočjo dobrega delavskega lista je mogoče kaj doseči. Sicer so še velike zapreke in stalo bode marsikako solzo in znoj, a z tem veselejším srcem bomo potem zrl na sad našega truda. Ako pa mi ne doživimo tega, bomo imeli naši potomci veselejše dneve in s solzami zahvale bodo prišli k grobom in nam šepetali, kakor pravi Prešern: Čujte grobovniki, Vaš trud ni bil zaman, odkovana je svoboda zlata in

teptana pravica je dvignjena z blata. Hvala vam in mehki naj Vam bodo groba zidovi.

Krepki nazdar pošilja vsem somišljenikom in somišljenkam

Valovnik.

Pueblo, Colo.

Cenjeni urednik: —

Nikar mi ne zamerite, da vas zopet nadlegujem. Razmere tu v Pueblo so take, da se moram oglasiti, to pa zato, ker so mi člani društva "Orel" izročili \$5.00 za podporo lista Glas Svobode. Darovali so namreč sledeči in sicer po 50c: R. K. in M. K.; po 30c: B. K.; po 25c: J. Z., J. P., P. K., J. G., F. K., A. P., F. V., M. B., A. K., A. B., J. N., J. M., J. K. in M. M. . . K., B., 20c. skup \$5.00.

Omenim naj, da se jeze društveniki "Orel" nad netaktnostjo osebja pri S. N. in to zato, ko ti ljudje trdijo, da so socijalisti in delavski prijatelji. Mi pravimo, da oni ki se peča s duhovni, ki gulijo narod in delavstvo, ni socijalist, ni delavski prijatelj in njemu se gre za groš, nikakor pa ne za interese delavcev. Ti delavski prijatelji in socijalisti, še nimajo unijskega znaka na svojem listu, pa hočejo vkljub temu faktu slovensko javnost slepiti, da je njihov list delavski list. — Kaj še le!

Rad bi vam tudi poročal kaj o ondotnem dramatičnem društvu in ker ni nič posebno novega, nanznam, da je mesto onega uzmoviča še prazno. Kdor hoče, ga lahko dobi, posebno če rad šampane srka.

Upravnika onega bi rad vprašal, kdo je dobil nagrado za pravilno rešitev anganke? Menda nikdo, ker obljubiti in dati je preveč, tako vsaj pravi katoliška morala. Sicer pa naj bo za zdaj dovolj, oglasim se je raje drugič, ko nas zopet prav po klerikalno napade.

Pozdrav vsem "Orolm" in čitateljem tega lista! Orel.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Na več pritožb od strani raznih naročnikov, da listov ne dobe, odgovorjamo, da mi liste točno pošiljamo in če je kaka pomanjka, je na pošti. Kdor lista ne prejme, naj gre sam k svojemu poštarju in tega pošteno dregne, ker listi se morajo le na pošti zamešati ali izgubiti. Za naselbine, kjer imamo več naročnikov, za tam zavijemo vse liste v en zavoj naslovljen na pošto in dotični poštar potem razdeli naslovljene časopise po poštinih boxah. Če eden list dobi in drugi ne, tedaj je pošta kriva. To naj velja onim naročnikom v Chisholmu, Clevelandu in drugih večjih naselbinah, ki so se zadnji teden pritožili. Mi radi vsakemu list pošljemo, tako dolgo dokler jih imamo kaj v zalogi, če jih pa nimamo, pa jih ne moremo poslati in tedaj bi dotičnemu svetovali, da si ga izposodi od svojega soseda.

KEDAR NAROČITE KNJIGE

takrat vedno prej pogledajte imenik naše zaloge in se prepričajte, ako imamo iste še v zalogi. Ako slučajno kake knjige nimamo v zalogi, potem Vam pošljemo kako drugo za isto ceno.

Glas Svobode Co.

"Svoboda" v Rusiji. V ruski dumi se pripravljajo zakoni, ki Židom popolnoma zapro vrata do izobrazbe. Vzeti jim hočejo sploh vsa državljanska prava in jim onemogočiti vsako sodelovanje v državnem in socialnem življenju. Izključiti jih hočejo od obiska srednjih in visokih šol, odvzeti pravico do odvetniške, zdravniške in uradniške službe. Po teh zakonih ne bodo smeli biti na delu na nikakem podjetju, ne bodo smeli izdajati listov, sploh ne bodo smeli biti v nobeni javni službi.

Velik inozemski pritok.

Washington, 26. aprila. — Danes izdano uradno poročilo kaže, da je v mesecu aprilu t. l. prišlo v Združene države 135,052 inozemcev. V teku 10 mesecev fiskalnega leta je prišlo 803,001 inozemcev to je 520,000 več kot v celem fiskalnem letu 1909. Pričakuje se, da v mesecu maju in junija bo prišlo toliko emigrantov da bo skupno število za fiskalno leto segalo 1,000,000.

50,000 KNJIZIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma uspešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, izgubitev moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadačo denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemudoma pošlomo in bodite uverjeni da o zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s' kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....

Pošta..... Država.....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenjski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v onih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, bomo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in v sled ni popojno na nič nevarno najnežnejšemu želodcu. Celozdravi ljudje najbi sem in tja pili kupico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi, krepi mišice in čutnice, čisti kri, napravi gladko obličje, odstrani zabasanost, povspeši čilost in ognjevitost, daje nemoteno spanje, in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda računati druga zdravila. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 340. Tisoče priporočil najuplnejših oseb potrjuje zdravniško vrednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastoj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski brinjavec, importiran in čizdelek.

ITALIJU

ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj

CUNARD LINIJI

POSTAVLJENA 1840 GOD

Slovensko-Američanska usluga

Od New Yorka do Fiume preko Gibraltara, Genove, Napolisa i Trieste

Novo Moderni utvrdjeni Šifovi
CARPATHIA, - 13,600 TONS
PANNONIA, - 10,000 TONS
ULTONIA, - 10,400 TONS

* Jedne Close Cabina \$60 (dolara) do Naplesa
\$65.00 (dolara) do Trieste i Fiume

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.
CHICAGO
ili kod svakog obilježnog agenta.

Irgovina s novodobnim obuvajmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuvaj najnovije kako-vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Svobodomislec! Naročajte, priporočajte in razširjajte naš list! — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega naročnika! — Bodite povsod širitelji njegovega poštenega prizadevanja!

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Kupite svojo pomladansko obleko pri

Schwitzner CLOTHING CO.

1828-1830 Blue Island Avenue.

Zaloga obleke, klobukov, srajc in spodnjega perila.

Izdelovanje oblek naša posebnost.

RAZNO IN DRUGO

Vlak je povozil dne 20. m. m. v Trbovljah blizu kolodvora 25letno deklo Veroniko Smodit. Nesrečnica je bila takoj mrtva.

Zgorela. V Tepanjah pri Konjicah je hotela neka kmetica vzeti nekoliko gorečih polen iz peči. Pri tem pa so se ji po nesreči vnela krila in je dobila take opekline, da je drugi dan umrla.

Smrtno se je ponesrečil pri pokrivanju stolpa nove cerkve v Rajhenburgu baje vsled nepredvidnosti delavce Anton Hribar.

Raz visoko steno v Kostahovem grabnu je padel dne 24. m. m. 78 let stari Simon Hanzer v globok prepad. Bil je pri priči mrtev. Našli so ga z razbito glavo. Le z veliko težavo so ga spravili iz globočine.

Cerkveni tat Dominik Molinari, loma iz Italije, je stal pred okroglim sodiščem v Gorici radi tatvin po cerkvah v Furlaniji. Tatvine je priznal popolnoma. Obsojen je bil na 7 mesecev teške ječe; po prestani kazni ga izženejo v Italijo.

14 žepnih ur je imel pri sebi neki okoli 60 let stari Anton Krajec, ki pravi, da je doma iz ljubljanske okolice, ko ga je prišla žandarmerija v Mirnu pri Gorici. — Moža so pripeljali v goriške zapore, da pove, kje je nabral 14 žepnih ur.

Notarji-samouki! V Mokronogu se je našel notarski samouk, ki je izdelal neko "kupno pogodbo", a to tako zapleteno, da jo bode skoro gotovo rešil kazenski sodnik.

Samomor mladega dekleta. Nedavno se je ustrelila gospica Ana Pulitzer v Trstu. Samomorilka je bila šele v 21. letu in hči velen-gledne tržaške družine viteza Pulitzerja, solastnika več podjetij in zelo bogatega moža. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

Potres. Iz Bukovice nad Škofjo Loko se piše: Dne 1. maja zjutraj ob ¼ na 7 se je tu čutil enosekundni precej intenziven potresni sunek, ki mu je bila smer od severa proti jugu.

Državna podpora v znesku 8000 K se je dovolila pogorelem na Brdih, okraj Radovljica.

Pravi velikan je moral biti v Ratečah na Gorenjskem Jan. Petrič vulgo Pungart. "Delal je" tri stare klastre t. j. visok je bil nad eno klastro, z rokama je obsegel tudi eno klastro in z razkoračenima nogama zopet klastro. Ko je nedavno tega umrl, je bila njegova rakev (znotraj merjena) 2 m 10 cm dolga.

Železniška nesreča. Zagorje ob Savi: 2. maja zvečer ob pol 7. je brzotovorni vlak št. 822 med Zagorjem in Trbovljem trčil ob voziček za gramoz. Poškodovan ni nihče. Ljudje so se še pravočasno umaknili, razen enega, ki ga je vrglo v kanal, a se k sreči ni nič poškodoval. — Nesreče so vzrok sami delavci, ki bi ne smeli med tem časom prevažati vozička. — Stroj je voz popolnoma razdrobil.

Šolo so zaprli pri Sv. Lovrencu na Drav. polju radi škrlatice in davice. Umrlo je že 10 otrok.

Požar na Dvoru. Dne 3. t. m. ob 1. zjutraj je nastal na Dvoru ogenj. Na srečo je bila noč mirna in tiha, tako da so pridni gasilci in gasilke hitro omejili ogenj. Gospodar ima občutno škodo, ker je imel v shrambi mnogo orodja, krompirja in pese ter na skednju seno. Tudi hlev je bil že v ognju pa so ga pridni gasilci otehi. Da občina nima brizgalne je pač zelo čudno; želeli je, da si jo kmalu oskrbi.

Cesar in poljsko gledališče. Dunaj, 2. maja. Ravnatelj Lvovskega gledališča je poslal cesarju vabilo k predstavam tega gledališča v "Bürgertheatru". Cesar je ravnatelju poslal pismo, v katerem se zahvaljuje za vabilo, želi gledališču polnega uspeha in obžaluje, da mu ni mogoče, da bi se mogel odzvati ljubljanskemu vabilu.

Irredenta demonstrira. Iz Trsta se piše: Na praznik, dne 5. maja je prišlo v Trst 150 izletnikov iz Padove. Pripeljali so se z ladjo in se izkrcali na pomolu sv. Karla, kjer jih je več sto glav broječe občinstvo burno in demonstrativno pozdravilo. Očividno je bilo vse aranžirano. Občinstvo je izletnike obkolilo in jih spremlilo v mesto, prepevajoč Garibaldijevo himno in Oberdankovo pesem. Policija je demonstrante razgnala in prepovedala na čast izletnikom nameravano predstavo v gledališ-

ču "Politeama Rosetti," ker se je bilo bati novih irredentističnih demonstracij.

Doslednost pri klerikalcih je nenavaden problem. V tem dajejo slovenskemu svetu zopet majhen primer. V Kopru se je otvorila "istrska razstava", ki ima popolnoma italijansko-nacionalističen značaj. Ljubljanski "Slovenec" potrjuje to in citira iz lista "Idea Italiana" sledeče: "Razstava bo pokazala laško superioriteto (vzvišenost) nad ostalo drhaljo v Istri, ki se razstave ne udeležuje, da bi ne pokazala svetu svoje gospodarske in kulturne mišerije. Razstava bo opominjala brate iz kraljevstva, da se bolj podpirajo težnjo, da se imajo te zemlje ohraniti italijanske itd." Citatom dodaje "Slovenec" iz svoje zaloge to: "Razstava bo torej na pol oficijelno proglašena za demonstrativno, iredentovsko in Slovane ponižujočo. Drhal pravijo slovanski istrski veščini! Zato je pač popolnoma odobrayati, da so zavedni slovenski in hrvaški krogi odklonili vsako pomoč pri tej prireditvi, saj je imel odbor že izpočetka namen, angažirati tudi slovanske kroge itd." To je vse prav zanimivo. A še vse bolj zanimivo je to, da dela reklamo za to razstavo prečastni gospod škof Mahnič, kateremu gotovo ni odrekati klerikalnega mišljenja in ki je bil pri "Slovenec" od nekdaj visoko v časti. Kako se to vjema, bo tudi katoliškemu glasilu težko razložiti.

Iz Novega mesta. Umor in samomor. V Novem mestu je v zadnjem času veliko mladih ljudi, ki tako sovražijo svoje življenje, da si ga kar samovoljno prikrajsajo. Neka gospodična iz Ljubljane je zavžila lizol. Ker pa lizol ni pijava, pripravna za tako nežne želočke, kakor jih imajo ljubljanske gospodične, je morala zapustiti solzno dolino in se preseliti na oni svet. — Medvedu, mlademu fantu iz Ločne pri Novem mestu je pa življenje prikrajsala roka morila. Neki fant iz Drške, Jukšič, ga je zabodel v trebuh: potipal ga je tako globoko, da je nesrečnež umrl. A Jukšič je bil dober kristjan, ki se je svojega zločina temeljito kesal. Vest ga je tako pekla da se je šel sam javiti sodišču. Počakati ni maral kazni, ki bi mu jo naložila posvetna gosposka; obupal je sam nad seboj in izvršil kar sam obsodbo. Drugi dan se je v ječi obesil. — Počasna, lena Krka je že marsikoga požrla in ga ni vrnila več živega. V Krki se jih je veliko utopilo, deloma po nesreči, deloma vsled samomora. 25. preteklega meseca je neka gospodična iz Novega mesta sklenila končati si življenje v Krki. — Skočila je na Loki v vodo. Pa nesreča nikjer ne miruje. Ob istem času je bil na Loki dijak, ki je to zapazil, naglo prhnil za njo in jo rešil, ter preprečil samomor. Že od nekdaj slove novomeški dijaki za dobrosrčne ljudi, ki radi pomagajo pri nesrečah.

Med Avstrijo in Turčijo je baje nastala napetost radi dogodkov, ki se ne dajo lahko kontrolirati. Trdi se, da so dogodki v zvezi z vstajo v Albaniji. Gotovo je, da se bo o tem govorilo v avstrijskem parlamentu in morda se tedaj izve kaj natančnejšega.

Nova duplina na Krasu. Pred kratkim so odkrili delavci vhod k velikanski podzemeljski jami, ki se razprostira med Voloskim in Reko v Istri. Jama je bajno lepa, na dva dela razdeljena in je najbrž struga nekdanje podzemne reke. Tla so pokrita z debelo plastjo rdeče zemlje, ki jo bodo pogrebili, ker hočejo najti dragocene prastarine. Jama se nahaja ob morskem bregu pri Kantridi in bode gotovo Opatijo še bolj povzdignila radi svoje bližine. Sedaj se je že osnoval odbor, ki bode jamo varoval. Obiskalo jo je že dosti gostov z avstrijske in hrvaške strani.

Najnovejši uzor slovenskih klerikalcev je sveti Dominik, "ki je tako goreče in neusmiljeno bilal albingenške zapeljive ljudstva". Albingenze imenuje zgodovina tisti del južnofrancoskega prebivalstva, ki jih je v takratni katoliški cerkvi vladajoča pokvarjenost in izpridenost pripravila do tega, da so se od cerkve ločili. Dandanes nima cerkev nobene moči več nad tistimi, ki jo zapustijo, toda v starih časih ni cerkev pustila ljudi, da so si vero izbrali po svoji volji. Rimska cerkev je Albingenze hotela prisiliti, da morajo nazaj pod njeno okrilje. Sv. Dominik je Albingenze "goreče

in neusmiljeno" hotel spreobrniti. Kako se je to vršilo, priča zgodovina. Cerkev je uprizorila križarsko vojsko zoper Albingenze in ta križarska vojska je klala, morila in ropala kakor tolpa divjih bestij. Križarska vojska je zavzela mesto Béziers in vse prebivalstvo poklala. 20.000 ljudi je izkrvavelo pod meči križarske vojske. Tako "gorečnost in neusmiljenost" ugaja slovenskim klerikalcem, to gorečnost so si izbrali za svoj uzor sv. Dominika, tem raje, ker je ustanovitelj dominikanskega reda, ki je več stoletij izvrševal nad "krivoverci" inkvizicijo in ljudi moril, trpinčil in žive sežigal. Res, lepe vzore in plemenite cilje imajo klerikalci, samo vprašanje je, če imajo klerikalci takih nazorov še pravico se prištevati ljudem, ali če niso že stekla bitja.

Trubarjev spomenik v Ljubljani je dal 2. maja zjutraj župan Hribar razkriti, ker je odbor sklenil, da se opusti vsaka slavnost. Odločilo za ta sklep je bilo, da se je polaganje temeljnega kamna za ta spomenik vršilo v najslavesnejši obliki ob udeležbi in sodelovanjem odličnih zastopnikov vseh slovanskih narodov, da torej sedaj pač ne kaže prirejati nove slavnosti, ki bi se v nobenem slučaju ne mora vršiti niti od daleč tako slovesno, kakor je bilo polaganje temeljnega kamna.

"Servus fant!" tako sta pozdravila vojaka lovea, Anton Žganjar in Martin Brtoneelj, na Dolenski cesti v Ljubljani 20letnega sobnega slikarja, Anton Srnjaka. Ta je pri pozdravu vojaka takoj nahlulil in beseda je dala besedo, konec pa kri. Začel se je pretep, pri katerem je Srnjak začel kruto delovati z nožem. Sukal in umikal se je tako umetno, da ga vojaka niti nista mogla doseči z bodali. A Srnjak, zaradi nevarnega pretenja, nedopustnega imetja orožja in zaradi teške telesne poškodbe že predkaznovan, tedaj je izvežban fant, je oba vojaka po rokah in hrbtu tako razmesaril, da jima je v pravem pomenu besede curkoma tekla kri. Na bojno polje dospeli stražnik je bojevitost Srnjaka takoj aretiral, oba vojaka pa so spravili v garnizijsko bolnišnico. Srnjak se je danes preselil iz magistrata k deželnemu sodišču.

Radi vohunstva je bil v 28. aprila pozno zvečer obsojen računovodja ladjedelnice v primorskem Trzinu Andreini na sedem mesecev poostrene ječe in izgon iz Avstrije. Andreini je bil obtožen zločina vohunstva, izvršenega s tem, da je naložil uradniku Faidutti naj kopira načrt kanala Valentinis ter naj sestavi načrt ladjedelnice in nove Pacanske luke, nadalje s tem, da si je nabavil katastralno mapo občine Trzin in da si je prisvojil načrt za zgradbo male železnice v ladjedelnici ter si dal prevesti oceno dr. Seitzo o tem načrtu; to so vsi dokumenti, s katerimi si je prisvojil znanje o zadevah, ki se tičejo deželne obrambe in ki spadajo v področje vojaške oblasti. To je storil z namenom, da obvesti o tem tujo (italijansko) državo. Nadalje je bil obtožen, da je nagovarjal druge osebe, naj obkujejo s častniki ter naj poizvedo o strateški važnih točkah v deželi, naj se udeležijo vojaških vaj ter naj mu sporoče o poizvedbah, vse to z namenom, da obvesti o tem isto tujo državo. — Nekateri ljudje se silno čudijo takim rečem in smatrajo vohunstvo za nekaj posebno navadnega. Pa je vendar tako, da militarizem sploh ne more izhajati brez vohunstva.

Samomor. 2. maja sta dva dečka opazila pod nekim koščcem poleg Turkove šupe na ljubljanskem polju v krvi ležati nekega boljše oblečenega človeka in to takoj povedala Janeschovemu hišniku na Martinovi cesti št. 79, ki je o tem obvestil policijo. Na lice mesta došla policijska komisija je konstatirala, da je mrtvec samski brezposelni natak. Jožef Merzlovčič, rojen 1875. leta v Obrežu pri Brezicah in tjakaj pristojen, ter da si je življenje iz neznanih vzrokov vzel sam. Ustrelil se je bil namreč v desno senco. Komisija je po identifikaciji odredila, da so truplo prepeljali v mrtvarnico k Sv. Krištofu. Kakor se je pozneje dognalo, je Merzlovčič služboval do 24. aprila v hotelu "Klotilde" v Cerknici, dne 24. aprila pa je prišel v Ljubljano in se nastanil v nekem tukajšnjem hotelu, kjer pa zadnja dva dneva ni več stanoval. Policija je smrtonosno orožje zapolnila.

Rojakom naznanje.

V poslednjem času so pričeli nekteri Židovi po svetu širiti vest, da pošiljajo novce po telegrafu v staro domovino za 50 ct. stroškov. Da tem stopimo v eno vrsto tudi pri nas, sestavljamo dotični kablecode ter bode v par tednih gotov. Kdor prvič pošlje denar v staro domovino, ni niti misliti, da je to mogoče za 50 ct., ker velja vsaka beseda 32 ct. Urediti se da to le za stalne in večkratne pošiljalce in to izdelujemo sedaj.

Najvarnejša pot pa je le pošiljanje po dosedANJI navadi, da v Avstriji izplača vse pošiljatve c. kr. poštna hranilnica na Dunaju in za Hrvate kr. poštna hranilnica v Budapešti. Ako je kaka pomota, državne oblasti posredujejo in vse izvedejo; pri kabelnu ali telegrafu so pa pomote na dnevnem redu in **brzojavni urad ne jamči za prav nič.**

Neumnost pa je misliti, ali pa zatrjevati, da pride denar domov v dveh ali treh dneh. Tukaj čaka tak bankar, da ima več denarnih nakaznic in to par dni; potem obvesti brzojavno svojega zastopnika o izplačilu, zastopnik pa šele potem piše poštne nakaznice in jih odpravi. Vse to pa traja po **sedem ali več dni.** Znano pa je, da naše male pošte na deželi nimajo nikdar dovolj denarja v blagajni in ako pride do izplačila, je treba tam čakati, da dobe denar od višjega urada. To je gotovo in vsak razsodni človek ve, da je res. Zato je neumost pošiljati denar po telegrafu, ko vendar končno ne pride preje v roke naslovnika, kakor skozi Dunaj ali Pešto.

Židom je za bussines, ne pa za ugodnost Slovencev!

Za to naj vsak previden Slovenec pošilja denar kakor doslej po

Frank Sakser Co.

82 CORTLANDT ST.,

NEW YORK, N. Y.

6104 ST. CLAIR AVENUE N. E., CLEVELAND, O.

in siguren je, da bode gotovo došel v prave roke kakor se je to zgodilo dosedaj že skozi 18 let.

Severova Družinska Zdravila so postala potrebna vsakemu gospodarstvu. Vaše polno zaupanje zaslužijo.

ALI STE ONEMOGLI?

Ako se čutite popolnoma utrujene ob zaključku dneva, če ste oslabei vsled čezmernega dela, bolezni ali starosti, če vam je evedoče zdravje izginilo z lice, potem je čas uživati

SEVEROV

**ŽIVLJENSKI
BALZAM.**

Prežene vam zapeko, pomore prebavi in zagotovi primerno hranitev vašemu ustroju. Pomnoži vam kri, povrne moč in voljo ter zboljša zdravje.

Cena 75c.

Skoro vse lekarne imajo v zalogi Severova Zdravila. Pazite, da dobite pristnih. Glejte za ime "SEVERA" na vsakem zavitku.

Zdrava kri

naznanja krepko življenje in utrjuje vaše telo proti bolezni. Če hočete zdravo, močno, čisto kri, potem uživajte

Severov Kričistilec.

Napravlja čisto, krepko, rdečo kri, odstranjuje kožne opahke, lepša obličje, vas ozdravi in ohrani zdravega. Pomagal je drugim, zato pomore tudi vam. Cena \$1.00.

Pokvarjeni živci

so vzrok onega vznemirljivega, razdražljivega živčnega stanja, melanholijske ali otočnosti, živčne glavoboli in splošne oslabelosti. Da zboljšate tako stanje, uživajte

Severov Nervoton

je dobroznano in pripoznano zdravilo in tonika nenavadne izdatnosti. Vpliva blažilno na pretresene živce, ki jih okrepí, da sledi zdravo in poživljaljoče spanje. Cena \$1.00.

Naš Zdravniški Oddelek daje svet zastoj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK

PATENTI

GARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO. Tel. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se morzel in gorak priprizek. Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

deljke Dvorana za društvene in unijske seje, in Vrga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago Ill

Kedar

potrebujete obleke ali obače, za se ali vaše dečke tedaj pridite k nam. Največja zaloga moške obleke, srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago. Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:

Vinjeta	\$1.80
Jakov Ruda	60
Za narodov blagor	\$1.00
Knjiga za lahkomijselne ljudi	\$1.25
Kralj na Betajnovi	\$1.00
Hiša Marije Pomočnice	\$1.00
Gospa Judit	\$1.00
Nina	\$1.00
Krpanova kobila	\$2.00
Hlapec Jernej	75
Zgodbe	\$1.00
Za križen	\$1.50
Ob zori	\$1.50

Kersnikovi spisi:

Cyklamen, I. snopič	\$1.25
Agitator, II. snopič	\$1.25
Na žerinjah, III. snopič	\$1.25
Lutski ljudje, IV. snopič	\$1.25
Rošljini in Verjanko, V. snopič	\$1.25
Jara gospoda, VI. snopič	\$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	\$2.50
Berite novice, IX. snopič	\$1.75

Trdinatovi spisi:

Bahovi huzarji	\$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	\$1.00
" " " II. " "	\$1.00
" " " III. " "	\$1.00
" " " IV. " "	80
" " " V. " "	\$1.25

Jurčičevi spisi:

I. zvezek	60
II. " "	60
III. " "	60
IV. " "	60
V. " "	60
VI. " "	60
VII. " "	60
VIII. " "	60
IX. " "	60
X. " "	60
XI. " "	60

Sienkiewiczovi spisi:

Rodbina polaneških v 3 delih	\$5.00
Mali vitez v 3 delih	\$3.50
Potop I. in II. zvezek	\$3.20
Križarji v 4 delih	\$2.60
Za kruhom	15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	\$2.50
Brez dogme	\$1.50

Stritarjevi spisi:

Pod lipo	60
Jagode	60
Lešniki	60
Zimski večeri	60

Knezova knjižica:

I. zvezek	40
II. " "	40
VII. " "	50
IX. " "	40
X. " "	40
XI. " "	40
XII. " "	40
XV. " "	75

Tavčarjeve povesti:

I. zvezek	\$1.35
II. " "	\$1.35
III. " "	\$1.35
IV. " "	\$1.35
V. " "	\$1.35

Toistojevi spisi:

Rodbinska sreča	40
Ana Karanina	\$3.20
Kazaki	80

Venec slov. povesti:

III. zvezek	60
IV. " "	60
V. " "	60
VI. " "	60
VII. " "	60
VIII. " "	60
IX. " "	60

Zabavna knjižnica:

13. zvezek	50
14. " "	30
15. " "	60
16. " "	75
17. " "	40
20. " "	75

Knjižnica Nar. zal. v Celju:

I. zvezek	40
II. " "	\$1.00

Razni drugi spisi in prevodi:

Opatov praporščak	35
Moment	\$1.50
Spomini	\$1.00
Iz naših krajev	\$1.25
Obsojenci	\$1.25
Igračke	\$1.00
Tiho in drugi	\$1.00
Reformacija	50
Spolne bolezni	25
Dobro gospodinja	\$1.50
Primož Trubar	50c
Dobra kuharica	\$3.00
Medvedji lov	50
Kapitan Zar	60
Na divjem zapadu	60
Džungl	\$1.00
Na rakovo nogo	50c
Srce	\$1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez.	75
Marica	40
Spominski listi	25
Burska vojska	30
Avstrijski junaki	75
Znamenje štirih	30
Veliki trgovci	60
General Lavdon	30

Družabni razredi v času francoske revolucije

SPISAL K. KAUTSKY.—POSLOVENIL A. H. S.

(Nadaljevanje.)

IX.

Armada.

Duh ustaje in obupa se je vzbudil in raste tudi med kmeti, ki so bili priklenjeni na domačo grudo. Državni uradniki in fevdalni lordi so zadel na močno opozicijo pri vsakem obratu dasi so navadno kmetijske punde kmalu brez vseh težav zatri. Vsekako pa je bilo treba samo ugniti in med kmeti speča vstaja, bi izbruhnila. Napad na Bastilo je bilo znamenje, da se je revolucija pričela. Kmetje so pritisnili od vseh strani, ker ravno takrat je vse vrelo in to temveč, ker je kmet koma čakal te prilike, kajti poljski pridelek je bil zelo slab, zima pa huda. Poleg vsega tega pa so volitve v States Generale povzročile splošno razburkanje. Kmet je bil takorekoč prisiljen, da se je uprl.

Z jednim samim udarcem je kmet razbil fevdalno moč in vse fevdalno izkoriščanje je bilo s tem udarcem pokopano v pepelu graščin. Ko so privilegiranci na narodni skupščini v mesecu avgustu med splošnim navdušenjem žrtvovali svoje privilegije, so oddali edino nekaj, kar že davno niso po pravici imeli, storili pa so to samo zato, da rešijo še ono, kar se je dalo.

Zgodovina kaže, da kmetijski punt ni bil splošen.

Ko smo v nekem prejšnjem poglavju popisovali plemstvo smo posebej povdarjali, da so se dobile pred revolucijo pokrajine, posebej v Hribovju, v katerih je še vedno ostal stari fevdalizem in katolicizem. Vsaka občina je živela zase po staroškimi navadi. Cerkev in dom to je bilo vse, kar je kmetič videl, za drugi svet pa se ni brigal. Za ozkim horizontom je ležala tujina, katera mu je bila sovražna, za katero se ni brigal in s katero ni hotel imeti nobenega opravka. Občeval je samo s župnikom in lordom, in če je prišel kraljev birič je zrl nanj s sovražnim očesom in hudoval se je nad postavami iz Pariza, če ga je katera tu in tam doletela, so sebnost takrat, kadar je moral poslati svojega sina, da služi domovini.

Novi zakoni, nov način proizvodnje in izkoriščanja so kmetje v teh oddaljenih pokrajinah podžigale k punku in zato ni bilo potrebno za aristokrate in duhovščino, ki so toliko vplivali na zunanjo politiko kmetov, da bi šli do skrajnosti, kadar se je šlo, da se zaneti punt med kmeti. To se je posebno godilo v pokrajinah Vendee in Calvados, ko so kmetje podvžgali, da so javno revoltirali proti konvenciji v Parizu.

Toda masa kmetov pa le še ni simpatizirala s tem gibanjem. Oni so hoteli imeti revolucijo. Kajti, da bi se zopet podvrgli monarhiji, bi to značilo za nje ponovitev starega fevdalnega izžemanja in zopetne stare fevdalne mizerije. Poleg vsega tega pa bi izgubili tudi svoja posestva. Narodna skupščina je proglasila cerkevno premoženje za ljudsko last in je zaplenila vsa posestva priselnicov. To oboje je bilo prodano. Dasi je ta odredba mnogo pripomogla spekulantom, da so obogateli, je vendar kmetič tudi nekaj zraven profitiral, prišel je vsaj poceni do dobrega kosčka zemlje. Del cerkvenega zemljišča je bil razdeljen na parcele (kasneje tudi posestva izgnancev) in te se je prodalo kmetom po zelo nizki ceni in na lahke obroke. Mnogi, ki so imeli do začetka revolucije razna posestva v najemu so se uprli plačati isto in skušali priti s silo do posesti, kar se je navadno tudi zgodilo. Mali dvorni lordi so pokazali svojemu kralju svojo zvestobo in hrabrost s tem, da so jo urnih krač odkurili z dvora in pustili kralja na cedilu. Nekateri so se poslovali pri prvem naskoku na Bastilo, med temi je bil tudi kraljev brat, grof d' Artois. Kot "brezdomovinski agitatorji" so intrigirali prodreti v Francijo pod protekcijo avstrijskih in pruskih vojsk in če mogoče jo zase premagati. Njihova zmaga bi značila zopet fevdalno izkoriščanje in povrnitev zemljišča cerkvi in plemstvu.

Vsakdo, komur je znan jarem,

*) To je bilo leta 1788.

pod katerim je stokal kmetič pred revolucijo in ve s kakim fanatizmom se kmetje oklepajo svoje grude, bo lahko zapopal, zakaj so se kmetje kakor tudi revolucijonarni elementi pod temi okoliščinami dvignili in se pridružili francoski armadi na mejah, da so odbijali sovražne obiske tujih vojsk.

Precej tu je treba konstatirati, da kmet ni zagrabil po orožju iz navdušenosti za postavodajno skupščino ali kasneje za konvencijo in Jakobine v Parizu, ki so prvo leto vojske (1792) gospodovali Franciji in direktirali francoski armadi, ker kmetje niso še nikoli bili obučevalci vlade po zastopništvu. Ker so bili zapuščeni in revni na inteligenci, jim je dalo zastopništvo le malo vpliva, in to tembolj v Franciji ob času revolucije, ko je bila Francija šele v povoju politične aktivnosti in nje prebivalstvo je bilo še skoro popolnoma nezmožno za samovlado. Kmetje niso mogli poslati moč iz svoje srede na skupščino, ampak so se mogli zateči k odvjetnikom, zdravnikom, uradnikom, v kratkem, k meščanskim elementom, ki so obdržali svoje seje v Parizu pod vplivom revolucijonarne mase tega mesta. Kakor hitro pa so interesi teh elementov prišli v konflikt z interesi kmetov, so kmetje navadno propali.

Seve, da brez takih konfliktov ni moglo biti. Da so zadovoljili obupne mase malega meščanstva in proletarijata v Parizu, so morale razne skupščine žrtvovati interese buržujazije in kmetov. Seveda, eni so zahtevali, da je kruh poceni, zopet drugi (kmeti) so zahtevali kar največ se je dalo za svoj produkt (pšenico, itd.). Ta opozicija je postala najslavnejša takrat, ko so Jacobini po padcu Gironda dobili izključno gospodstvo in uradno določili najvišjo ceno za potrebnine, da so na ta način storili konec strašanskih revščin. Efekt te odredbe se je povečal, ko so napravili revizicijo za hrano ne samo za armado, temveč tudi za Pariz. Te odredbe, dasi so bile naperjene predvsem na trgovce in spekulante s živilo, so močno zadele tudi kmeta.

Armada, ki je bila prosta vseh razrednih omejitev, je bila skoro edina revolucijonarne institucija, za katero je bil kmetič najbolj navdušen. Pot za promoviranje je bila vsakemu odprta, vsak prostak je imel priliko postati maršal. Ker je bila armada sestavljena večinoma iz kmetijskih fantov, jim je vsled tega nudila najkrajnjo karijero. Celo prostak je imel dosti ugodnosti. Pred vsem — in to je bila vedno glavna stvar — je bila armada najmočnejše sredstvo, s katerim si je kmet lahko branil novo pridobljeno svobodo in kosček zemlje pred fevdalizmom, drugič pa je bil bogat plen, katerega se ni moglo kar tako meni nič tebi nič prezirati.

Ta faktor se ne sme podceniti, ker revolucijonarne vojske so pokazale, da so največje važnosti za ekonomičen razvoj, posebno na Angleskem in Francoskem. Iste so dale Angliji posest kolonij, ki niso spadale samo Franciji ampak tudi Holandski, ki so pale v roke Francoski leta 1795 in Španiji, ki je bila leta 1796 prisiljena skleniti zvezo s Francijo. Nekateri teh kolonij je Angleška obdržala samo začasno nekatere pa za vedno. Poleg tega so vojske dale Angliji moč, da je neprestano ropala obrežja in morske trgovske ladje. Toda Francija se je odškodovala v Belgiji, Holandski, Italiji, Egiptu, Švici, Nemčiji in drugod. Niso bili samo prosti vojaki, ki so kradli, da jim je sree poskakovalo. Kar so oni vzeli, je bilo malo proti onim velikanskim svotom, katere so generali in višji častniki nakrali zase in za državno blagajno. Državno blagajno pa so lajšali državni uradniki in diplomati. Po padcu Jakobinov je postala vojska dober predmet za business. Takrat je bogastvo kar vrelo v Francijo. Vojska je razkrila zaklade, ki jih je nakupičil fevdalizem v deželah, ki smo jih ravnokar omenili; bogastvo, ki je mrtvo ležalo po raznih cerkvah, samostanih in zakladnicah raznih princov je vse prav prišlo za Francijo. Vojska je prinesla Franciji zaklade stare

trgovske republike — Holandije, Benetk in Genove. Pritok bogastva je začel služiti kapitalistični metodi produkcije. Francoska država do tedaj na robu bankrota, je postala hipoma neizmerno bogata; ravno tako so obogateli tudi oni, katerim je bila sreča mila pri plenu. Velikanska bogastva so nakrat skipela in bogatini so iskali dobre priložnosti za obrestonosno naložitev. Istočasno pa je zmagovalna vojska povečala trg za francosko industrijo. Pa tudi vojska sama je bila ugoden faktor za novo metodo razpečavanja blaga: Relativna mala armada stare monarhije, katero so formirali s naborom, je bila namoščena v revolucijonarni Franciji s prostovoljnimi vpisanjem. Ta vojska pa je morala biti hranjena in preskrbljena s obleko. Industrija je morala izdelati za nje orožje in obleko in na ta način se je kapitalistična industrija, ki je do tistega časa producirala samo za razkošne ljudi, spremenila v industrijo, ki je producirala stvari za splošno maso in ne samo za plemstvo.

Faktor, ki je vse to učinil, ki je odstranil primankljaj v državni blagajni, ki je protektiral kmeta, ki je obogatel, in promotiral njegovega sina in prinesel velike dobičke financirjem, trgovcem in industrijelnim podjetjem in ki je odstranil brezdelnost, ta faktor je bila armada. Če hočemo razumeti politično važnost, katero je imela vojska, si moramo pred vsem pojasniti njeno važnost napram ekonomičnemu razvoju Francije. In v očigled te važnosti je postala hipoteza, da je njihova slava v vojni kaj kmalu privdignila čelo slehernega Francoza, da je mala besedica "gloire" (slava) pobesnila slehernega in je njihov način zmage in Napoleonov kult iz tega nastal, popolnoma preidealistična.

Če pomislimo to važnost armade, pridemo takoj do zaključka, da mora postati zmagoobiten general prominenten faktor v Francoski državi. Ko hitro pa se mu posreči dobiti moč nad državno upravo, mora postati njegova oblast najvišja.

To doseči pa ni bilo težko. V teku revolucije je velik del meščanstva postal sit vednega parlamentarnega štrebanja in si je želel miru; nekateri so celo v začetku zavzemali nekako hladno in nezaupljivo stališče proti revoluciji in jo niso odobraval. Vlada strahu je čimdalje bolj ohlajala gorečnost za svobodo v njihovih vrstah. Pa tudi marsikateri ideolog je izgubil svoje iluzije: postal je bolj zmeren in uvideval je, da revolucija nikakor ni znamenje odrešitve človeštva, temveč kapitalizma. Vrgel je v stran svobodo, za katero se je boril, katero je s parlamentarnim regimom konfisciral junak meča, ki je v znak zahvale ljudstvu ponudil, da konfiscira celo Evropo ter jo podari kapitalistom Francije, da jim služi in plačuje masne obresti.

Ko je Francoska nastopila svojo zmagosno prodiranje v druge evropske države, ni imela več takega razreda, na katerega bi se moglo meščanstvo opirati in samo ter brez zaveznikov, ne bi moglo vzdržati svojega političnega vpliva niti na vrhuncu revolucije.

Na Francoskem je parlamentarni regim pal v roke buržujazije in to je bil rezultat ustaje privilegiranih proti monarhiji. Seveda ta regim ne bi bil vstanu vzdržati se pred navali dvora in njegovih zaveznikov, ko ga ne bi kmetje, malomeščanstvo in proletarijat podpirali. Toda kmetje, kakor smo videli, so se borili samo proti fevdalnim absolutizmu, nikakor pa ne za reprezentacijo. Nova armada, prosta razredne razlike in obstoječa največ iz kmetov, je bila institucija, za katero so bili kmetje najbolj nav-

dušeni in če se je zmagoviti general, ki se je povzdignil iz njihove vrste in je bil njihov vojskovodja, povsod nad parlament, ga podjarmil in ustanovil svojo lastno absolutno moč, se mu niso uprli, temveč pozdravljali njegovo — kmetjskega cesarja. Oni, ki so ustanovili republiko in jo rešili pred krvoločnostjo fevdalnih moči; samskuloti, so bili sedaj brez moči. Zmag francoske armade so jih ropale njihove moči. Pri tem pa so jim izdatno pomagali tudi meščani.

Vsekako pa, stara monarhija se je za vedno poslovila. Cesarstvo ni značilo ponovljenja fevdalnega izkoriščanja. Liki Jakobinskemu vladanju z strahom, je bilo isto nekako sredstvo revolucije. Jakobinci so rešili revolucijo na Francoskem, Napoleon pa je revolucijoniral Evropo.

Dalje prihodn.

Papež je vendar jako galanten mož! Oprstil je s posebnim odlokom dame "višjih" slojev, da jim ni treba nositi škapulirja, ker jih ta ovira pri nosenju globoko izrezanih oblek. Katoliška cerkev zna pač vedno božati žene in zato može in človečanstvo vzgajati s škorpijoni.

Zemljišča Zastonj!!!

DOMOVI PROSTO!

Vlada Združenih držav vam da 160 ali 320 akrov zemljišča zastonj. Vse kar imate storiti je, da živite gori. Ta zemlja se dobi v zapadnih državah. Blizu nekaterih se dobe prosti gozdovi in les, reke in železnice. Državlani, ki se temu vabilu takoj odzovejo, dobe najboljša zemljišča.

Postanete lahko neodvisni v par letih na teh zemljiščih, ako ste pripravljeni delati in če imate kaj denarja za začetek. Sadje, žito, zelenjava itd raste v izobilju. Tudi prvi državljanski popir zadostuje.

Pridite k nam in poizvedite se takoj.

UNITED STATES HOMESTEAD COMPANY,
American Office, 79 Dearborn st.,
Foreign Office, 1111 Masonic Temple, Chicago, Ill.

Najmodernejši fotografijski závod v Ameriki

Izdelujemo slike v vseh velikostih. Pridite k nam!

Nemecek

1439 W. 18. cesta nasproti Č. S. A. dvorane.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi!

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

